

Upravništvo: Ljubljana, Adamičeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelček: Ljubljana, Sečen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izbaja vsak dan, razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1.
Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Ženevske nevšečnosti

Danes se v Ženevi zopet sestane Društvo narodov. Malokdaj je svet kazal za ta dogodek tako malo zanimanja kakor to pot. Zdi se, kakor da so povsod že obupali nad uspešnostjo ženevske institucije in da od nje ne pričakujejo nikakih pomembnih odločitev več. Ženevski kriterij v presoji mednarodnih dogodkov stopa čedalje bolj v ozadje, obenem pa se vedno močneje uveljavlja stari in preizkušeni kriterij ravnotežja, ki danes skoraj še edini dikтира zunanjo politiko na miru interesiranih držav. Mednarodno razpoloženje je danes tako, da hoče predvsem dejanskih in stvarnih jamstev za varnost, pa ne veruje več v platonske paragrafe, ki jih vsak lahko poljubno krši.

Nič čudnega ni, če vzbuja tak razvoj mednarodne politike zaskrbljenost ženevskih krogov, ki vidijo, kako bolj in bolj gine njih nekdanja vrhovna razsojevalna vloga. Z vzemirjenostjo pa navdaja tudi vse druge mednarodne činitelje, ki jim je svetovni mir ideal in ki so v Društvu narodov videli najvažnejše orožje t. borbi za ustvarjenje tega ideala. Ti krogi so zato najzvestrejši borci za reformo Društva narodov, ker so morali uvideti in priznati tudi sami, da v dosedanjih oblikah in z dosedanjim delokrogom ni izpolnilo pričakovanj. A tudi če se reforma izvede, je veliko vprašanje, ali bo mogoče obnoviti zaupanje v ženevsko ustanovo in njeno avtoriteto, brez katerih ne more koristno delati.

Letošnja jesenska sezija Društva narodov se začne danes s sejo sveta, ki ji bo v ponedeljek sledila seja plenarne skupščine. Po statutih DN bi se morala skupščina sestati že prvi ponedeljek v septembru, toda po sklepu julijskega zasedanja je bil letos ta termin odgođen za štirinajst dni. Odgoditev je bila predlagana in sklenjena v pričakovanju, da se bodo med tem velesile sporazumele o obeh glavnih, formalno še neresenih točkah dosedanjih zasedanj, o okupaciji Abesinije in o nemški kršitvi lokarnske in versajske pogodbe. Pričakovanje se ni izpolnilo in z isto motivacijo bi lahko odgodili tudi sedanje zasedanje še za nekaj mesecev, ker se velesile doslej niso sporazumele o nobeni navedenih točk. Masprotno, difference so se še celo povečale.

O čem naj torej razpravlja Društvo narodov na sedanjem zasedanju? Za prve dni njegovo tajništvo ni v skrben. ker je treba najprej opraviti celo vrsto formalnosti. Med drugim bo treba izvoliti novega predsednika skupščine. Pričakuje se, da bo zavzel to mesto argentinski zunanji minister Saavedra Lamas, ki velja za navdušenega pristaša ženevske misli in od katerega pričakujejo, da bo preprečil grozeče izstopanje južnoameriških držav iz Društva narodov. Poročilo generalnega tajnika najbrž ne bo izzvalo razprav, ki bi moglo biti povod za konflikte, čeprav utegne debata okupirati par sej. Nato bo glavno delo prešlo na komisije, ki jih šteje Društvo narodov šest. Najvažnejše je prva komisija, ki ima nalogo, proučiti dospele predloge vlad za reformo pakta o Društvu narodov. Vendar komisija o tem najbrž ne bo sklepala, ker bo treba najprej ugotoviti, kakšen veter bo v pogledu reforme vel na sedanjem zasedanju. Druža, četrta in peta komisija ne obravnavajo političnih predmetov, tretja komisija, katere naloga je razorožitev, bo bržčas nadaljevala svojo dosedanje taktiko molčanja, pred tekočo nalogo pa se bo znašla šesta, tako zvana politična komisija, ki ima na dnevnem redu abesinsko vprašanje.

Abesinija namreč ženevskim diplomatom še vedno povzroča velike nevšečnosti. Zlasti je izzvala neprijetno presenečenje vest, da je ob enem z angleško delegacijo odpotovala iz Londona v Ženevo tudi abesinska delegacija, kar kaže, da se Abesinija ne mara odreči svojih pravic kot članica Društva narodov. To pa spravlja Ženevo v mučen položaj, saj je znano, da je pred dobrim tednom šel v Rim sam generalni tajnik Društva narodov Avenol, ki je imel misijo, da pridobi Italijo zopet za aktivnejše sodelovanje pri ženevskih razpravah in akcijah. Italija te ponudbe ni odklonila, stavila na je svoje pogoje, med katerimi je tudi ta, da se abesinska delegacija ne pripusti k sedanjemu zasedanju in se tako dejansko prizna sedanje stanje v Abesiniji. Kako se bodo iz te zagate izmotali, ne bo le zanimivo, marveč utegne postati tudi politično zelo važno.

Brez dvoma bo igrala za kulisami ženevskega dogajanja veliko vlogo Španija, možno pa je, da se bo pojavila tudi v javnih službenih razpravah. Društvo narodov so po svojih statutih sicer ne more vmešavati v španske notranje zadeve, a dosti je, da kdo sproži delikatno vprašanje, kdo je prav za prav sedaj pravi predstavnik Španije v Ženevi. Gotovo se bo našlo precej delegatov, ki bodo madridski vladi odrekli to legitimacijo.

Zadeva z Nemčijo in z njo v zvezi gdanska afera sta sicer na dnevnem

DELO NA ZBLIŽANJU MALE ANTANTE IN DRŽAV RIMSKEGA BLOKA

Italija za sklenitev bilateralnih gospodarskih sporazumov med posameznimi državami Male antante in rimskega bloka

Rim, 17. septembra. b. O razgovorih avstrijskega zunanjega ministra dr. Schmidta z italijanskim zunanjim ministrom Ciano naglašala uradno sporočilo, da so se nanašali v prvi vrsti na gospodarski del takozvanih rimskih protokolov in da je bilo mogoče pri tej priliki ponovno ugotoviti popolno identičnost avstrijskih in italijanskih pogledov v tem vprašanju. Na tem polju ni po informacijah iz poučenih krogov pričakovati nič novega. Oba ministra pa sta v svojih razgovorih posvetila posebno pozornost vprašanju morebitnega zboljšanja gospodarskih odnosov z državami Male antante, katere posvetovanja v Bratislavi so tako italijanski kakor avstrijski krogi spremljali z največjim zanimanjem. V rimskih uradnih krogih znova poudarjajo italijansko pripravljenost za sodelovanje na gospo-

darskem polju, vendar stoji pri tem na stališču, da bi se dalo to najlažje uresničiti na osnovi dodatnih protokolov k rimskemu sporazumu, to je na osnovi bilateralnih sporazumov med posameznimi državami Male antante in rimskega bloka po vzgledu nedavno sklenjenega gospodarskega sporazuma med Avstrijo in Češkoslovaško. Po informacijah z Dunaja stoji na istem stališču tudi avstrijski uradni krogi.

Konferenca treh na Dunaju

London, 17. septembra. o. Sestanek zunanjih ministrov držav rimskega sporazuma, ki bo v kratkem na Dunaju, smatrajo v tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih kot odgovor na konferenco Male antante v Bratislavi. Šele po tem sestanku na Du-

naju bo mogoče točneje oceniti možnost ožjega sodelovanja med državami Male antante in državami rimskega sporazuma. Vsekakor je bilo na sestanku med Mussolinijem in avstrijskim zunanjim ministrom dr. Schmidtom sklenjeno, naj države rimskega sporazuma na enak način odgovore na željo po pospešenem političnem in gospodarskem sodelovanju z Malo antanto, kakor je to izrazila Mala antanta v Bratislavi.

V Parizu smatrajo, da bodo na dunajskem sestanku razpravljali predvsem o podunavskem problemu, glede katerega je Mussolini že svojčasno izdelal poseben načrt. Mussolini je nameraval ta načrt oživitviti že v teku preteklega leta, toda izbruh italijanske abesinske vojne je to preprečil. V Rimu smatrajo, da sedaj ni več nobenih ovir za izvedbo tega načrta. Kako naj se to zgodi, bo bržkone pokazala dunajska konferenca. Treba je pri tem tudi upoštevati, da je Mussolini v tem svojem načrtu predvideval prejšnje pomirje-

nje med Avstrijo in Nemčijo, kar se je med tem vsaj formalno že zgodilo

Reden sestanek

Budimpešta, 17. septembra. g. Glede na napovedani sestanek zunanjih ministrov Italije, Madžarske in Avstrije na Dunaju poudarja oficijelni »Pester Lloyd«, da ne gre za novo diplomatsko pobudo, temveč samo za reden sestanek, kakor je določen v rimskih protokolih za voditelje zunanje politike teh držav.

Za Schmidtom — Kanya

Budimpešta, 17. septembra. b. Iz uradnih virov se doznavajo, da bo v kratkem odpotoval v Rim tudi madžarski zunanji minister Kanya, da referira Mussoliniju in da se sporazume z italijanskim zunanjim ministrom Ciano glede datuma napovedanega sestanka zunanjih ministrov vseh treh držav rimskega bloka, ki se bo najbrže vršil na Dunaju. Domneva se, da bo predmet razgovorov tega sestanka v prvi vrsti položaj, ki je nastal po avstrijsko-nemškem sporazumu in katerih novejših dogodkih v srednji Evropi.

Povratak dr. Schmidta na Dunaj

Rim, 17. septembra. AA. Avstrijski državni podtajnik Schmidt je odpotoval s letalom na Dunaj.

Preosnova poljske vlade?

Ministrski predsednik Skladkowski bo odstopil, njegov naslednik bo polkovnik Adam Koc — Preureditev države na stanovski podlagi

Varšava, 17. septembra. o. Pričakuje se, da bo v najkrajšem času izvršena preosnova poljske vlade. Sedanji ministrski predsednik general Skladkowski je bolan na leđevah in je sam zaprosil za razrešitev dolžnosti. Kot njegov naslednik se omenja sedanji predsednik Narodne banke polkovnik Adam Koc, ki velja za najboljšega osebnega prijatelja generalnega in-

spektorja poljske vojske Rydz Smiglyja. Polkovnik Koc je že izdelal načrt za popolno reorganizacijo notranje politike in sicer po avstrijskem in portugalskem zgledu na stanovski podlagi. Zunanja in gospodarska politika se ne bo izpremenila, ker bosta zunanji minister polkovnik Beck in finančni minister Swiatkowski ostala še nadalje na svojih mestih.

Rajhstag bo ukinjen

Zamenjal naj bi ga „voditeljski svet“

Berlin, 17. septembra. b. V informiranih političnih krogih so se danes razširile govorice, da bo nemški parlament v kratkem, vsekakor pa še to leto razpuščen.

Zamenjal ga bo poseben »voditeljski svet« ki bo prevzel vse njegove funkcije, dodane pa mu bodo še nove. Hitler se doselej v tem vprašanju še ni odločil.

London vztraja pri lokarnski konferenci

London, 17. septembra. o. Iz dobro informiranih virov se doznavajo, da se Anglija glede sklicanja lokarnske konference, določene na dan 19. oktobra, ne bo prav nič ozirala na pomisleke nemške in italijanske vlade, kar smatra, da je namen teh pomislekov samo zavlačevanje priprav za sestanek, ki ga je Nemčija sama želela v drugi polovici oktobra. Merodajni krogi so zato trdno odločeni nadaljevati z dosedanjimi pripravami za napovedano konferen-

co in ni izključeno, da bo angleška vlada v kratkem podzela nove korake za zagotovitev določenega termina. Govori se v tej zvezi o verjetnosti predaje posebnega memoranduma nemški vladi, v katerem se bo London skliceval zlasti na nemški mirovni načrt z dne 7. marca, na francoske protipredloge in na angleško vprašalno pismo, na katero Nemčija doslej še ni odgovorila.

Avstrija se hoče znebiti kontrole Društva narodov

Predlog avstrijske vlade, da naj Društvo narodov ukine finančno kontrolo nad Avstrijo

Ženeva, 17. septembra. b. Prva senzacija pred ženevskim zasedanjem je nedvoumno zahteva, ki jo je v posebnem memorandumu predložila finančnemu odboru DN avstrijska vlada, naj bi namreč Društvo narodov ukinilo finančno kontrolo nad Avstrijo. O tem je danes na široko razpravljali finančni odbor DN. Njegovi sklepi: še niso znani, vendar je zelo verjetno, da bo odbor še pred diskusijo te avstrijske zahteve temeljito proučil sedanji finančni položaj Avstrije in bo o tem sestavil podrobno poročilo svetlu DN, kateremu bo prepuščena odločitev.

Zanimivo je, da je avstrijsko zahtevu zagovarjal pred finančnim odborom DN njegov zastopnik pri avstrijski narodni banki Rost van Toningen, ki je v zadnjem času prešel v holandsko nacionalno socialistično gibanje znanega Musserta. Avstrijska zahteva je ženevske kroge v sedanjem trenutku zelo presenetila. Prevladuje domneva, da predstavlja avstrijski memorandum finančnemu odboru nov poskus oslabilve ženevske ustanove. Avstrija je namenoma izbrala sedanji trenutek, ker se ji zdi, da ji ta akcija sedaj najlažje uspe.

Eden pride v Ženevo v ponedeljek

London, 17. septembra. b. Doznavajo se, da bo zunanji minister dospel v Ženevo šele v ponedeljek. V nedeljo odpotuje z letalom v Pariz, odkoder bo nadaljeval svojo pot v Ženevo z železnico. V Parizu se bo sestal z lordom Halifaxom, ki ga bo nato spremljal v Ženevo. Ostali člani angleške delegacije bodo odpotovali iz Londona jutri. Državni podtajnik lord Cranborne pa je odpotoval že včeraj, ker bo zastopal ministra Edena na jutrišnjem sestanku sveta DN.

Za sklicanje nove svetovne gospodarske konference

Pariz, 17. septembra. p. Francoski zunanji minister Delbos je nocoj odpotoval na čelu francoske delegacije v Ženevo na zasedanje sveta in skupščine Društva narodov. Pred svojim odhodom je imel daljše konference z angleškim, italijanskim in ruskim poslanikom, s katerimi je obravnaval vprašanja, ki bodo v Ženevi na dnevnem redu. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, je verjetno, da bo Francija na skupščini Društva narodov stavila nov predlog za obnovo in pozivljanje gospodarstva in najbrže predlagala sklicanje nove svetovne gospodarske konference. Po vsej priliki bo Anglija ta predlog podpirala.

»Echo de Paris« poroča, da bo zunanji minister Delbos na zasedanju skupščine Društva narodov tudi predlagal, naj se ustanovi mednarodni odbor za nadzorovanje oboroževanja. Ta predlog naj bi imel za cilj obnovo razorožitvene konference, nevarnost pa je, pravi list, da bo v sedanjih okoliščinah položaj še bolj kompliciral.

Anglija pripravlja novo spomenico

London, 17. septembra. d. Finančni minister Neville Chamberlain bo v odsotnosti ministrskega predsednika Baldwina predeloval izredni seji vlade še pred koncem tedna, na kateri bodo razpravljali o mednarodnem položaju. Gre predvsem za to, da se določi način pogajanj, da se pridobita Nemčija in Italija za sodelovanje na konferenci lokarnskih držav, kakor tudi, da se določi vsebina Edenovega govora, ki ga bo imel glede na zasedanje Društva narodov.

Reformo Društva narodov smatrajo v Londonu kot neizogibno, vendar pa si žele bolj reforme njegovega tajništva kakor pa pakta. Obstaja stremljenje, da bi se dalo

tajništvu bolj administrativni značaj in odzvel pomen nekakšne nadvlade, ki si jo je prisvojilo v zadnjem času v škodo rešitve raznih vprašanj.

Kar se tiče konference lokarnskih držav, so v Londonu že opustili upanje, da bi bilo njeno sklicanje mogoče pred Božičem. Položaj otežuje dejstvo, da hoče Nemčija brezpogojno doseči kak uspeh v vprašanju kolonij. Nemski poslanik Ribbentrop stremi v zvezi s tem, da bi dobil gotove načelne obljube tudi na kolonijskem področju, preden bi se Nemčija spustila v razpravo o predmetih, ki naj bi jih obravnavala lokarnska konferenca.

Angleška vlada namerava v prihodnjih dneh pripraviti spomenico, v kateri bo razložila svoje mnenje o splošnem zunanem političnem položaju. Spomenica bo poslana Franciji, Belgiji, Nemčiji in Italiji, ter bo Eden v njej podal svoje predloge za konference petih velesil. Kakor znano, so bila zadnji dokument te vrste vprašanja, ki so bila poslana 31. marca nemški vladi.

Hitlerjev načrt za pomirjenje Evrope

New York, 17. septembra. g. Londonski urad »Universal Service« javlja, da je kancelar Hitler predložil angleškemu poslaniku v Berlinu nov načrt za pomirjenje Evrope, ki vsebuje tri točke:

1. Opustitev vseh zvez, predvsem pa likvidacija franco-ko-ruskega pakta.
2. Kolonijska ekspanzivnost Nemčije in Italije, da bi se mogle namestiti čete, ki bodo postale proste z razorožitvijo.
3. Splošna postopno napredujoča razorožitev.

Titulescu nevarno obolel

Bern, 17. septembra. AA. V St. Moritz je prispel na oddih bivši rumunski zunanji minister Titulescu.

Inost, 17. septembra. o. Profesor tukajšnje medicinske klinike dr. Breiher je bil brozjavno pozvan v St. Moritz k bivešemu rumunskemu zunanjemu ministru Titulescu. Breiher bi imel izvršiti transfuzijo krvi, kar smatrajo za dokaz, da je Titulescu zelo nevarno obolel.

Komunistični izgedi na Poljskem

Varšava, 17. septembra. w. Skupina ekstremistov je napadla policijske straže, ki so hotele v stanovanjih radikalnih elementov v Zukowu in vojvodstvu Lublin izvesti hišne preiskave ter aretirati njihove voditelje. Trije policisti so bili s strelji iz revolverjev ranjeni in je eden izmed njih umrl. Policija je odgovorila z ognjem ter ubila pet napadalec. Petnajst komunistov je bilo aretiranih.

Ruski odgovor na nemške grožnje

Moskva, 17. septembra. o. Danes se je vršila pod predsedstvom Molotova konferenca ljudskih komisarjev, na kateri so razpravljali o položaju, ki je nastal v odnosih med Rusijo in Nemčijo po nürnberškem kongresu nemške narodne socialistične stranke. V Moskvi prevladuje prepričanje, da bo Rusija na grožnjo Nemčije odgovorila z gospodarskimi represalijami proti Nemčiji.

Pribečevićev pogreb bo v soboto v Pragi

Dve politični osmrtnici — Seja izvršnega odbora Pribečevićeve stranke — Odposlanstva na pogrebu — Sožalje češkoslovaške vlade

Zagreb, 17. septembra. r. Današnji listi priobčujoje osmrtnici, ki sta ju o smrti Svetozarja Pribečevića izdali vodstvo bivše KDK in bivše HSS. Prvo osmrtnico so podpisali dr. Maček, prof. Jelašić, dr. Budisavljević in Vilder. Glasi se:

»Prevzeti globoke žalosti javljamo hrvatskemu in srbskemu narodu, da je dne 15. t. m. ob 10. zvečer umrl v Pragi Svetozar Pribečević, predsednik Samostojne demokratske stranke in Kmetoslovske koalicijske stranke. Umrl je daleč od svoje domovine Hrvatske ter srbskega naroda. Od konca svojega življenja je ostal vzor odločnosti ter čvrstega in nezlomljivega značaja. Ta njegova slika naj ostane v trajnem spominu i hrvatskega i srbskega naroda. Večna mu slava!«

Približno enaka je osmrtnica, ki jo je izdal izvršni odbor bivše SDS. Obe osmrtnici sta bili natisnjeni tudi posebej, vendar v malo drugačni obliki. Na poziv vodstva KDK so bile na nekaterih hišah v Zagrebu, med njimi tudi na hiši dr. Mačka, izvešene črne zastave.

Kakor se zatrjuje, truplo pokojnega Svetozarja Pribečevića za enkrat ne bo prepeljano v domovino, marveč bo začasno pokopano v Pragi. Bajje je pokojnik sam izrazil to željo. Na pogreb je včeraj z dr. Pernarjem in Večeslavom Vilderjem odprtovala pokojnikova vdova ga. Bosiljka Pribečevića. Z nočnim in današnjim dopoldanskim vlakom so se odpeljali v Prago še mnogi drugi Pribečevići osebni in politični prijatelji ter predstavniki političnih skupin, koaliranih v združeni opoziciji. Po dosedanjih dispozicijah bo pogreb v Pra-

gi v soboto popoldne. Vse priprave za pogreb vodi narodni poslanec Sava Kosanović, Pribečevićev osebni prijatelj.

Danes so se v Zagrebu zbrali člani izvršnega odbora Pribečevićeve stranke. Razpravljali so o položaju, ki je nastal v stranki s smrtjo njenega dosedanjega predsednika. Sklenili so, naj poleg osebnih prijateljev odpošlje v Prago tudi osemčlanska delegacija izvršnega odbora. Ob tej priliki so se raznesle vesti, da je Svetozar Pribečević zapustil nekak političen testament, ki ga hočejo po pogrebu odpreti v Pragi.

Med sožalnimi izrazi, ki jih prejema rodina pokojnega Svetozarja Pribečevića, je tudi sožalje češkoslovaške vlade, naslovljeno na pokojnikovo hčerko Stano, ki je bila zadnje tedne pri svojem očetu v Pragi.

Praga, 17. septembra. o. Preteklo noč je bilo izvršeno balzamiranje Pribečevićevega trupla. Balzamiranje je izvršil univ. prof. Šikl z asistenci. Ob tej priliki so tudi ugotovili, da je bila zdravniška diagnoza o Pribečevićevi boleznini o vzroku njegove smrti točna. Pokojnik je imel raka na pljučih, neposredni vzrok smrti pa je bila embolija. Pribečevićovo posmrtno masko je napravil akademski kipar prof. Španil. Popoldne so prenesli Pribečevićovo truplo v praško pravoslavno cerkev, kjer bo izpostavljeno do sobote. V soboto ob 14.30 bo začasno pokopano na praškem centralnem pokopališču.

Beleške

Dalmatinci in Pokojninski zavod

»Hrvatski dnevniki« poročajo iz Splita, da so tam zbrali voditelji privatnih uradnikov, ki pripadajo matkovski Zvezi hrvatskih privatnih namestencev. Sprejeli so resolucijo, s katero se zahvaljujejo zagrebški centralni svoji organizaciji, da je podprla akcijo za odcepitev Dalmacije od ljubljanskega Pokojninskega zavoda. Resolucija dalje pravi, da je za Dalmacijo mesto le v Zagrebu. Ako bodo osnovani samo trije pokojninski zavodi (Zagreb, Beograd in Ljubljana), hoče Dalmacija pripasti Zagrebu.

Polovica kmetijskih dolgov bo brisana

O ureditvi kmetijskih dolgov je govoril tudi minister Djura Janković, ki tudi prireja shode po drinski banovini, kjer bodo še ta mesec občinske volitve. Rekel je: »Za te dni boste čitali v časopisih, da je vprašanje za razdolžitev kmeta odstavljeno z dnevnega reda. Naj vam agitatorji govore kar bočejo, to vprašanje bo tako urejeno, da bodo kmetijske menice izginile iz blagajne bank in bančije, ter prišle v državno banko. Takrat bo kmetom tudi odpisana polovica dolga. Drugo polovico pa bo plačal postopno v dolgi vrsti let, tako da se mu ne bo preveč poznalo.«

Kakšen je bil tabor v Novem mestu?

Iz Novega mesta smo prejeli naslednji dopis:

Naročen sem na »Slovenca«. Po njem sem bil povabljen na »slovenski tabor«, ki je bil v nedeljo v našem mestu. Odzval sem se vabilu in se zborovanja udeležil. Razdelili so nam znake, ki so nosili napis »Jugoski tabor«. Na zborovanju samem je bila končno prečitana brzojavka notranjega ministra g. Dr. Korošca, ki je pozdravil »dolenjski tabor«. V »Slovenca« pa sem potem čital, da sem vendarle bil na »slovenskem taboru«. Zdaj res ne vem, kakšno je bilo to zborovanje.

Glavno glasilo JRZ o tajniku dr. Mačka

Nedavno tega je bil, kakor je znano, profesor Jelašić, osebni tajnik dr. Mačka, na agitacijskem potovanju po Dalmaciji. Prenočeval je na poti tudi v nekem hotelu, kjer je moral izpolniti hotelsko prijavnico, namenjeno za policijo. V tej prijavnici je v rubriki »državljanstvo« napisal in podčrtal: »državljanstvo hrvatsko.« Samouprava, glavno glasilo JRZ, beleži to in pripominja zločesto: »Profesorji so ovekovečeni v satiričnih listih zaradi svoje bajnosne pozabljenosti in raztresenosti. Oni pozabljajo palice, denarje, številko svojega stanovanja, da, celo kraj svojega bivanja. Tak malar se je pripetil tudi profesorju Jelašiću, šefu politične pisarne dr. Mačka, ki je pozabil, da se naša država imenuje Jugoslavija in da imamo potemtakem samo eno državljanstvo — jugoslovensko, pa je v svoji profesorski raztresenosti napisal drugo besedo. »Zehn Professore«, das Vaterland verlorene«, je rekel nekdo velik Bismarck še v času, ko ni bil rojen niti oče gospoda profesorja Jelašića.«

Protižidovska akcija v Zagrebu

Zabeležili smo že, da je v Zagrebu začel izhajati list »Mlada Hrvatska«, ki ga izdaja južni hrvatski klerikalci in ki si je v svoj program postavil tudi borbo proti židovstvu na Hrvatskem in zlasti v Zagrebu. V zadnji številki prinaša list mastno tiskano uvodnik z naslovom »Tajinstveni gospodari«. V članku pravi med drugim:

»Ko so v Zagrebu postala svobodna velika stavbišča, na katerih je bil prej Zagrebački zbor (velesejem), so bila vsa prodana preko noči. In preko noči so se začele na tem mestu dvigati velikanse zgradbe. Milijonske zgradbe. Zagrebčani, ko se danes sprehajajo po Martičevi ulici in gledajo, kaj s tako naglico rase iz zemlje, delajo značilne pripombe: Zida se nov Tel Aviv ali Jeruzalem. Naša krščanska raja pa se čudom čudi, kakšni so vzroki, da se sedaj naenkrat pri nas zida na vseh straneh. Do včeraj so umirala gradbena podjetja in na tisoče raje je bilo brez posla, a sedaj, evo, je prenehal kriza, našel se je denar, ki ga preje ni in ni bilo, in zida se z milijoni, na veliko! Od kod naenkrat toliko denarja? In zakaj ta denar v zgradbe, ko je mrtvo naše gospodarstvo in pomanjkanje denarja še vedno ubija široke sloje? Na vsa ta vprašanja bi ne mogli najti pravega odgovora, ako ne pogledamo na zastore našega gospodarskega življenja, ako ne poiščemo tajnih in nevidnih dirigentov, ki imajo v svojih rokah vse niti in gospodarstvo po mili volji z življenji, priznavajoč samo en zakon, a ta je njihov žep in njihova korist... Kdo so ti tajinstveni gospodari, ki jih čutimo, ki pa se tako težko dajo najti in videti? Kje so in kako jim je ime?«

Konec uvodnika se glasi: »Naš list bo posvetil posebno pozornost prav temu vprašanju, da se odkrijejo tajni pokretniki in na sonce privede povzročitelji vseh nadlog naše sedanosti.«

Nemška špijonaža na Češkoslovaškem

Londonski »Manchester Guardian« je objavil zanimiv članek o nemški politični špijonaži na Češkoslovaškem in v ostalem inozemstvu. List pravi, da imajo hitlerjevci izobno organizirano tajno službo v veliki večini evropskih držav, zlasti pa v Franciji, Avstriji in Češkoslovaški. Ta služba je odvisna od špijonažne službe, ki jo vodi generalni štab in Gestapo (tajna državna policija). Tudi s filialkami hitlerjeve stranke v inozemstvu nima nikakih zvez. Šef službe je visok nemški aristokrat, bivši aktivni oficir. List pravi, da mu je ime tega funkcionarja znano.

Ozemlje Češkoslovaške je glede politične špijonažne službe razdeljeno na dva odseka. Prvi odsek obsega južno češke pokrajine in ima svoj sedež v Münchenu, drugi odsek pa obsega severne pokrajine vključno Prago in ima centralo v Leipzigu. Centri špijonažne službe na terenu se nahajajo v vseh večjih krajih, zlasti pa v bližini madžarske meje. Posebno mnogo zaupnikov ima ta služba v vrstah češko-nemškega Turnverbanda.

Otvoritev mednarodne parlamentarne trgovinske konference v Bukarešti

Bukarešta, 17. septembra. a. Danes je bila tu slovesno otvorjena 21. medparlamentarna trgovinska konferenca, ki se je udeležujejo parlamentarne delegacije skoro vseh držav. Konferenco je otvoril predsednik rumunske vlade Tatarescu, govoril pa so vodje vseh delegacij. Dopoldne se je pričelo delo v odborih, ki se bo osredotočilo v štirih poročilih. Francoski poslanec Leon Barcti bo referiral o ukrepih za obnovo trgovinskega razmerja in čim prej njegovega prehoda iz sedanjega krize v normalne razmere; bivši rumunski finančni minister Slovescu bo poročal o dispariteti kupne moči valut raznih držav v primeru z inozemstvom, poslanec Jelmeanu o razmerju med kmetijskimi in industrijskimi državami, poslanec Osticianu pa v potrošnje in njegovih derivatih.

V petek dopoldne bo seja finančnega in gospodarskega odbora, popoldne pa plenarna seja, na kateri bo izvoljeno novo predsedstvo. V soboto bo seja trgovinskega odbora, v ponedeljek pa sklepna plenarna seja konference. V nedeljo bodo napravile

delegacije izlet v Konstanco in v dolino Prahove, kjer si bodo ogledale petrolejske vrelce, popoldne pa jih bo v Sinaji sprejel v avdienti kralj Karol.

Jugoslovenska delegacija je prišla v Bukarešto že v sredo zvečer. Vodi jo predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić, član pa so poslanec dr. Kosta Kumanudi, poslanec in bivši minister Ivan Mohorić, predsednik senata dr. Miroslav Ploj, senator in bivši ministri Daka Popović, dr. Franč, dr. Zelimir Mažuranić in dr. Sava Ulianski, senatorja dr. Josip Nemec in dr. Kotur ter poslanci dr. Kunjašić, Miloje Sočić, Mita Dimitrijević, Huscin Džumašić, dr. Jure Koc, Nikola Kabalin, Drag. Stojadinović, V. Vujadinović, Vjekoslav Matetić, Zarko Tomašević.

Dopoldne ob 11. se je predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić vpisal v dvorno knjigo, nakar so odšli člani jugoslovenske delegacije na grob Neznane junaka in pred spomenik kralja Aleksandra I., kjer so položili krasne vence.

Pogajanja v tekstilni industriji

Ljubljana, 17. decembra. Po zaprekah, ki so mesec dni onemogočale, da bi zastopniki tekstilne industrije in tekstilnega delavstva pričeli konkretna pogajanja o kolektivni pogodbi, so se danes ob 14. v knjižnici Zbornice za TOI končno vendarle zbrali zastopniki obeh strank, da obravnavajo posamezna določila pogodbe, kakor jo je v osnutku predložila Zveza delodajalcev tekstilne stroke. Razpravo je vodil inspektor dela inž. Baraga. Za delodajalce so ji prisostvovali predsednik zveze Josip Kavčič iz Ljubljane, Erlich Mitrovič, inž. Burger za Maribor in okolič, direktor Jugočeške Horowitz iz Kranja in tajnik zveze dr. Golia, za delavsko skupino pa zastopnika Delavske zbornice Uratnik in Golmar, zastopniki strokovnih organizacij Jakomin, Lombard in Bučar ter delavski zaupniki iz posameznih podjetij.

Razprava, ki je trajala od 14. do 19. je obravnavala samo splošni del nove pogod-

be, ki vsebuje določila o delovnem času, o meznih sistemih, o primerih nezgod in boleznih ter o veljavnosti pogodbe. Razgovor je potekal v povsem pomirljivem duhu, kar priča, da za končno sklenitev pogodbe ni več nepremostljivih težav. Zvečer sta se vsaka zase sestali še obe pogajajoči se skupini, da v internem krogu prečistata predloge iz tanih dela, ki danes še ni mogel priti do obravnav. Jutri ob 9. se bodo pogajanja nadaljevala, in kakor smemo upati, bodo že v teku dneva zaključena v zadovoljstvo obeh strani.

Z ozirom na vest, ki jo je prinesel neki današnji popoldnevnik, da namenava skupina mariborskih tekstilnih industrij izstopiti iz revidirane ustanovljene Zveze delodajalcev tekstilne stroke za dravsko banovino, nas zastopniki mariborskih tekstilnih industrij naprošajo za ugotovitev, da ta vest ni resnična.

Še o občnem zboru Zveze kmetijskih fantov in deklet

V sredo smo objavili dopis s poročilom, kako je potekel nedeljski občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet. Na ta dopis smo dobili od odvetnika g. Jerneja Staneta naslednji popravek:

Ni res, da bi jaz vodil neko skupino, ki bi si prizadevala dobiti političen vpliv na to močno kulturno organizacijo našega podeželja, res pa je, da sodelujem a skupino, ki si prizadeva izločiti politični vpliv Jugoslovenske nacionalne stranke iz te organizacije.

Ni res, da bi si bil na občnem zboru Zveze kmetijskih fantov in deklet močno prizadeval, da bi si priboril zaupanje zbranih delegatov in je bila kljub temu skoro soglasno z 138 glasovi in velikim navdušenjem sprejeta naslednja resolucija: »Občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet obžaluje in najodločneje oboja pisanje tednika »Slovenska zemlja« v zadnjem času, zlasti članek z dne 10. t. m. v kolikor se je tikalo vmešavanja v notranje zadeve zveze, ki so pridržane izključno njej. Zveza kmetijskih fantov in deklet na svojem občnem zboru kar najodločneje oboja kakršnokoli vmešavanje raznih političnih skupin in njenih eksponentov v program in delovanje kmetoslovskega gibanja, ki je izrazilo kulturno in socialno gibanje slovenskega kmetijskega naroda.«

Res pa je, da sem na občnem zboru zaleval po predložitvi gornje resolucije čita-

nje članka »Slovenske zemlje« z dne 10. t. m., da je bil na mojo zahtevo ta članek prečitan vključno do točke 4. smernice, ki se glasi: »Zato se mora preprečiti vsak vpliv fašistične stranke JNS na naša društva. Vsi poskusi se naj onemogočijo s tem, da se društvom naloži takojšnja izključitev tistih članov, ki so člani te protinacionalne in protijugoslovske stranke. Zlasti se naj prepreči nastopanje članov te stranke v svojstvu društvenih in zvezinskih funkcionarjev in da je nato bila sprejeta skoro soglasno in z velikim navdušenjem sledeča resolucija: »Zveza kmetijskih fantov in deklet na svojem občnem zboru kar najodločneje oboja kakršno, koli vmešavanje raznih političnih skupin in njenih eksponentov v program in delovanje kmetoslovskega gibanja, ki je izrazilo kulturno in socialno gibanje slovenskega kmetijskega naroda.« Nakar je predlagatelj prve resolucije sam ugotovil, da je njegov predlog propadel.

Celje, dne 16. septembra — Stane Jernej

Popravek priobčujemo tako, kakor smo ga prejeli. Reči pa moramo, da ne vemo, kaj g. odvetnik pravzaprav popravlja. Po avtentičnih informacijah, ki smo jih dobili, sta bili namreč sprejeti obe resoluciji in sicer prva z 138 glasovi proti glasovoma g. Staneta in še enega delegata, druga pa celo soglasno.

nastal, še ni ugotovljeno, sumijo pa, da je bil podtaknjen iz maščevanja. Uvedena je stroga preiskava.

Dr. Maček zapustil sanatorij

Zagreb, 17. septembra. o. Dr. Maček je danes zapustil sanatorij in bo ostal do nadaljnjega v domači oskrbi. Po nasvetu zdravnikov na še vedno ne sme sprejemati nikakih obiskov.

Dom »Kрке« v Šibeniku pogorel

Šibenik, 17. septembra. o. V pretekli noči je pogorel dom veselaškega kluba »Krkac« v Šibeniku. Poslopje je pogorelo do tal, zgoreli so pa tudi vsi veselaški dolni. Požar je nastal zaradi kratkega stika. Škode je okrog 250.000 Din. V nevarnosti je bil tudi gasilski dom.

Papen na lovu v Karpatski Rusiji

Košice, 17. septembra. b. Včeraj je semkaj prispel nemški poslanik na Dunaju Papen, ki je po kratkem odmoru takoj nadaljeval svojo pot proti Jasini v Karpatski Rusiji, kjer bo ostal nekaj dni na lovu kot gost na Schönbornovem posestvu.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Oblačnost na primorju in v vrbski banovini, drugod prevladuje jasnost. Dežja ni bilo. Temperatura se je povečala v vsej državi. Minimalna temperatura Plevlje 1, maksimalna Mostar 30 stopinj.

Zemunska vremenska napoved za danes: Oblačnost se bo povečala v vsej državi, zlasti v zahodnih krajih in na primorju, kjer bo tudi deževalo. Veter vzhodnega in južnega kvadranta ponekod jak. Temperatura bo še zrasla. Sonce vzhaja ob 5.20 in zahaja ob 17.54.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Porast oblakosti, vetrovno, hladneje.

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma oblačno, možnost neviht, soparno,

Ofenziva proti Madridu

Španska vlada se pripravlja na preselitev v Valencijo

Tenerifa, 17. septembra. w. Kakor javlja Radio-klub, se bodo sedaj začeli napadi proti Madridu. Več tisoč mož je bilo dirganih na fronto južnovzhodno od Madrida. Južni glavni etan, ki je bil v Talaveri, je bil sedaj premeščen v Olallo, 65 km od Madrida. Potrjuje se, da se namerava vlada preseliti v Valencijo, čeprav so miličniki proti temu.

V zvezi z odkritjem zarote proti vodilnim osebnostim sedanje madridske vlade so ojačali ukrepe za varnost predsednika republike Azane in ministrskega predsednika Laraga Caballera.

Prodiranje proti Bilbao

Burgos, 17. septembra. AA. Po zadnjih poročilih je položaj na bojišču za nacionaliste zelo ugoden. Pravijo, da so vladni pristaleži pospešili izpraznitev Bilbao.

Potrjuje se vest, da so nacionalisti zavzeli Rondo v Asturiji. Boji so bili zelo srđiti. Nacionalisti so ponovno prešli v naskok na bajonete. Nacionalisti napredujejo dalje proti Bilbao.

Uspehi upornikov na jugu

Pariz, 17. septembra. b. Iz Seville poročajo, da so uporniki napredovali na jugu. Tako so zasedli mesto Teba pri Antequeri. Pred odhodom iz mesta so rdeče čete pobile več duhovnikov. Čete majorja Caralesa in polkovnika Varela so zasedle kraje Siera Lega, Gancrola Real, Penarrubia in Itabique. Tudi kraj Grazelema v pokrajini Cadiz je padel v uporniške roke.

Na fronti pri Talaveri je bil odbit napad vladnega oddelka. Vlade čete so pustile na bojišču nad 130 mrtvih.

Izpremembe v San Sebastianu

San Sebastian, 17. septembra. b. Življenje v glavnem mestu Baskov se polagoma normalizira. Za vrhovnega vojskega poveljnika mesta je imenovan major Vigon, bivši vzgojitelj španskega infanta Don Juana, ki se je nastanil v palači pokrajinske deputacije, kjer je bil prej sedež guvernerja Ortege. Za novega civilnega guvernerja je bil imenovan bivši odvetnik in novinar Ramon Sierra Bustamante. Izmed Baskov je pritegnjen med uporniške poveljnike Mendizabal kot mornariški načelnik.

V tiskarni levičarskega časopisa »Frente Popular« se tiska sedaj uporniški organ »Diario Vasco«. Pošta, telefon, brzojav, radio in druge javne naprave funkcionirajo zopet redno. Tudi razsvetljave in vode ne primanjkuje več. Železniška proga San Sebastian — Pamplona — Burgos pa se popravlja in bo zveza kmalu vzpostavljena.

Tudi poulični promet se polagoma razvija. Vidi se zopet polno civilistov, ki vsi pozdravljajo samo z rimskim pozdravom. Mladina, ki je še do včeraj pozdravljala s stisnjeno pestjo, pozdravlja sedaj samo še z dvigom desne roke. Povsod vise rdečehelodreče zastave, vendar se tu in tam vidi tudi še črnoredci emblem anarhistov, ki so do zavzetja mesta viseli na nekaterih poslopjih in ki jih sedaj uporniški volaki, odstranjujejo. Okna so okrašena s prepogami, ki so jih doslej maščani navadno obešali le za velike prilike. Po vseh ulicah krožijo uporniške patrulje, ki nadzirajo življenje v mestu.

Razcepljenost v vladnih vrstah

Pariz, 17. septembra. b. S špansko-francoske meje poročajo, da je prišlo v kraju Seo de Urgel do spopadov med vladno milico in anarhisti. Miličniki so se oborožili z orožjem, ki jim je bilo na razpolago v tamkajšnji vojašnici in so nato navallili na anarhiste. Kakor poročajo iz Lizbone, je do enakih spopadov prišlo ponovno tudi v Madridu.

Madrid pred padcem?

Hendaye, 17. septembra. b. Radio postaja v La Coruni javlja, da so se uporniki na zapadu približali Madridu že na razdaljo 20 km. Uporniki stalno napredujejo.

Ukrepi za red v zaledju

Madrid, 17. septembra. w. Notranji minister je podpisal odlok o organizaciji zbora miličnikov, ki bo z že obstoječimi formacijami sodeloval za ohranitev reda in mira v zaledju. Osebe, ki bi si lastile funkcije te formacije, ne da bi bile njeni člani, se bodo smatrali kot uporniki.

Inozemski letalci med uporniki

Madrid, 17. septembra. AA. List »Politica« piše, da so blizu mesta Nueve Ville sestrelili uporniško letalo. Pilot se je posrečilo pobeegniti, ker ni bil ranjen. Skril se je v hiši nekega kmeta, kamor so prišli miličniki ponj. Ker je začel nanje streljati, so tudi miličniki odgovorili z ognjem in ga ubili. Pri pregledu dokumentov, ki so jih pri njem našli, so ugotovili, da je bil tuje in da je prišel na špansko pred mesecem dni.

Nemški letalci bombardirajo Madrid

New York, 17. septembra. b. Španski dopisnik »New York Times« poroča svojemu listu, da se mu je posrečilo utihotapiti se v uporniško letalsko bazo v Cacerosu. Dopisnik zatrjuje, da se je tam na lastne oči prepričal, da je večina uporniških pilotov Nemcev, ki so sploh organizirali to letalsko bazo. Ti piloti niti ne nosijo španske letalske uniforme. Dopisnik je med letali našel 10 nemških bombarderjev ter 17 nemških lovskih letal. Vsa ta letala v celoti niso nemška moštva. Dopisnik zatrjuje nadalje, da so to ista letala, ki so nedavno bombardirala Madrid.

Portugalska bo priznala vlado v Burgosu

Pariz, 17. septembra. AA. V tukajšnjih političnih krogih računajo, da bo portugalska vlada jutri priznala nacionalno vlado v Burgosu kot zakonito špansko vlado.

Protikomunistična legija na Portugalskem

Lizbona, 17. septembra. b. Ministrski svet je s posebnim ukazom odredil ustanovitev portugalske protikomunistične legije, katere naloga naj bi bila, da v primeru potrebe podpre regularno armado. Sestavljena bo iz portugalskih državljanzov med 18. in 50. letom.

Dr. Stojadinović odšel iz Prage

Praga, 17. septembra. AA. Danes ob 14. je odpoval iz Prage predsednik vlade dr. Milan Stojadinović. V vlak je stopil predsednik vlade na postaji Liben, ki je bila okrašena s cvetjem ter jugoslovenskimi in češkoslovaškimi zastavami. Poslovilo so se prišli poleg drugih zunanji ministri dr. Krofka z osobejem svojega ministrstva, češkoslovaški poslanik v Beogradu dr. Girs, jugoslovenski vojaški ataše v Pragi polkovnik Mihailović in celotno osebje jugoslovenskega poslanstva. Ob odhodu vlaka so vsi navzočni prisrčno aklamirali predsednika Stojadinovića.

Dr. Hođa obolel

Praga, 17. septembra. g. Ministrski predsednik Hođa je obolel za lahno hripo ter mora nekaj dni ostati v postelji. Zaradi tega je bila odložena za danes določena seja ministrskega sveta.

Nov poglavar ruske pravoslavne cerkve v emigraciji

Sremski Karlovec, 17. septembra. p. Na zborovanju predstavnikov ruske pravoslavne cerkve v emigraciji je bil izvoljen na mesto umrlega episkopa Antonija za poglavarja cerkve metropolit Anastazij, ki so mu odslej podrejeni vsi duhovniki ruske pravoslavne cerkve v emigraciji.

Jesensko valovanje vremena

Prijetno topla, sončna jesen bo še trajala

Ljubljana, 17. septembra. Po sončnih dneh je danes zastiralo nebo sprožilo domnevo o poslabšanju vremena dosežanemu lepe jeseni. Kajti človek je v vsem svojem delovanju v veliki meri odvisen od vremena, zato ni čudno, če po dolgotrajnih lepih dneh nenadoma pooblačenje ali tembolj vpliva na naše razpoloženje.

Mogočna oblast sončnih dni, ki se je bila od druge polovice avgusta zavlekla čez polovico septembra, je naklonila zemlji in ljudem prijetno jesen. Komaj za dober teden dni je bilo od srede avgusta deževnih in še izkupiček teh padavin je daleč zaostajal za množino, ki jo običajno zlije na zemljo oblačno nebo v začetku jeseni. Lani je na primer samo v dveh dneh prvega tedna v septembru padlo več dežja, ko letos ves avgust in prvo polovico kimavca. Tudi v primeri z l. 1934 in 1933. je bila letošnja polovica prvega jesenskega meseca mnogo manj deževna. Že dolgo doslej nismo zaporedoma beležili na začetku jeseni toliko sončnih dni, zato je bilo razpoloženje v ljudih res vredno lepote umirajoče prirode.

Ne samo nedelje, vsak svetli sončni dan je dramil ljubljancem že zgodaj v naravo. Spozabila se je letos celo megla, ki se je

z izjemo minule nedelje že na vse zgodaj razpršila in vsako jutro je jesensko sonce kaj kmalu ogrelo po hladnih nočeh dokaj mrzli zrak. Vsa sprehajališča so bila polna ljudi, ki so izkoristili priliko, da se na domači rivieri navžijejo še enkrat sončne kopeli, preden bo zmagala odljudna vlaga nad blagodejno toploto na jug umikajočega se vladarja našega ozračja. Sava je v minulih dneh imela poslednje kopalce, ki so se še drznili zabresti v njene hladne valove.

Da je jasno jesensko nebo tako privlačno za ljudi, ki jim v vsakdanjem življenju primanjkuje svežega zraka, je v pričakovanju oblačnega vremena pozne jeseni umetno. Saj vemo, da je človeku za vsake 24 ur potrebnih najmanj 13 do 14 kg zraka, kar odgovarja povprečno 450 litrom na uro, 7,5 litra na minuto. Približno 16-krat na minuto dihamo iz prs in pri vsakem vdihu vstopi v naše telo 470 cm³ zraka, ki od svojih 21 odstotkov kisika pušča 4 odstotke v pljučih. Zato je naravno, da prebije človek čim delj časa mogoče na svežem zraku, ki ga jesensko sonce, kljub presihajoči svoji moči, v obilni meri prečiščenega proži človeštvu.

Lepo jesen nam je bil tudi topot naklonil visok anticiklon z Azorov. Mogočna depresija, ki se je bila v začetku meseca za-

peljala preko Anglije v notranjost Evrope, je sicer pljusnila tudi k nam nekaj dežja, toda se je kmalu umaknila novemu pritisku vedrega vremena. Spet se je bil raztegnil azorski maksimum daleč nad evropski trup in prijetno lepo, sončno nebo je pokrivalo večino dežel našega kopna. Umakniti so se morale celo šibkejšje lokalne depresije nad Sredozemskim morjem, ki so pretile ogroziti vedro nebo Jugoslavije. Tako se je na zaključku minulega tedna kopala Evropa v sončnih žarkih, vlažno depresijsko območje je bilo potisnjeno tja pod Island.

Šele na začetku tega tedna se je razvil nad Sredozemskim morjem nov ciklon, ki je sporedno z atlantsko depresijo na severu Alp šel na kopno. Vendar je sedanje oblačenje, ki ga je sprožila bližnja navalna vlažnega zraka, še kmerom posledica tako šibke moči, da je za sedanjim presledkom pričakovati znova lepih, sončnih dni. Barometer, ki je zadnjih osem dni iz dneva v dan krepko naraščal, od 756,5 na 772,8, je danes le za spoznanje padel na 772,7. Dokler bo tendenca azorskega jedra lepega vremena izpodirala prenašali navalnih oceanjskih struj nad Evropo, bo vreme na našem jugu še posebej naklonilo jeseni še dokaj prijetnih dni, kakor smo jih pravkar imeli.

In čeprav je september že včasih tisti jesenski mesec, ki prinese seboj močno deževje s poplavlami, lahko letos iz dosedanje razporeditve vremenskih činiteljv sklepamo, da bo tudi kimavec glede deževja bolj skopo odrezal. Bili so primeri, ko je v drugi polovici kimavca že v dveh dneh padlo na Ljubljano nad 100 mm dežja, l. 1933 na pr. celo samo 23. septembra 120 mm, v štirih dneh pa skoraj 269 mm!, vendar je letos, se zdi, deževje pridržano pozni jeseni ali celo prav snežni zimi.

Ljubnim delom si je Ferdo Karis v teku dolgih let pridobil mnogo prijateljev v krajih, ki so ostali za mejo, kakor tudi v svoji novi domovini na severni meji. Posebno marljiv je bil kot podpredsednik Društva državnih upokojencev, v Jadranski straži in Nanosu. Ni bilo nacionalne prireditve, ki je Ferdo Karis z gospo ne bi posetil. Njegov

spomin bo ohranjen v najlepši luči in z njegovo družino sočustvuje najširši krog prijateljev. Zaslužni mož bo v soboto ob 16. legel k večnemu počitku.

Spomenik Viteškemu kralju na Jesenicah

Jesenice, 17. septembra.

Kakor znano, bo odkrila Zveza kovinarjev s svojimi 36 podružnicami iz Francije dne 11. oktobra spomenik viteškemu kralju pred poslopjem narodne šole na Jesenicah. V ta namen se vrše že zdaj obširne priprave. Vabljeni se razni občini-

HALO! 2 URI SMEHA!
Revija barvnih Mickey mišk
popolnoma novih v filmu

SILLY SVIRA
IN PLEŠE

Danes za odrasle in deco po enotni
znižani ceni Din 4.50 na vseh prostori-
h ob 14.15 uri v KINU UNIONU.

Za direktorjem Antonom Jugom ni sledu štirinajst dni brezuspešnega iskanja

Ljubljana, 17. septembra.

Danes popoldne je poteklo 14 dni, odkar se je direktor mestne ženske realne gimnazije g. Anton Jug odpeljal z vlakom iz Ljubljane do Medvode, ostal tam

do naslednjega jutra, nato pa odšel proti Retečam in odtoč proti znamenitemu križišču na Jeprci, kjer so ga okoličani opazili še ob 16. uri. Nato je za njim izginila vsaka sled.

Ker so dale vse okoliščine, v katerih je direktor Jug odšel iz Ljubljane, a tudi njegovo nenavadno vedenje v Medvodah in Retečah, slutiti, da se mu je primerilo najhujše, je njegova rodbina uvedla čim skrbnejše poizvedbe za njim, ki pa so vse do danes ostale brez uspeha. Pod vodstvom direktorjevega brata, bančnega uradnika g. Rika Juga, je v tem času večja skupina okoliških fantov, ki jih je organiziral gostilničar, g. Šušteršič iz Medvode, ob požrtvovalnem sodelovanju medvoške orožniške postaje preiskala ves obsežni, težavni teren od Medvode do Skofje Loke pa do Smlednika, ne da bi bila kjerkoli naletela na sled. Ta del Sorškega polja obstoji skoraj iz samega neobjudenega, težko dostopnega gozdu, ki ga pri tleh prepreža do 2 metrov visoka praprota. Če se direktorjevo truplo morda nahaja kje v tej gošči, ga bodo mogli odkriti šele tedaj, ko poidejo kmetje praproto žet. Mnogi pa zmerom goje še rahlo upanje, da se direktor Jug še povrne.

Nenadna smrt mladostnega starčka

V Mariboru je včeraj umrl 80 letnik Ferdo Karis

Ljubljana, 17. septembra.

Mariborski večni mladenič, kakor so splošno imenovali upokojenega poštnega upravitelja Ferda Karisa, se je letos v maju poslednjic zglasil v Ljubljani na obisku pri svojem sinu zavarovalniškem uradniku in je ob tej priložnosti obiskal tudi naše uredništvo, da se zahvali za nekatere prijazne besede, ki smo jih nekaj dni prej napisali v »Jutru« ob njegovi 80. letnici. Čil in zvraven se je lahko postavil, da ne pozna napadov starosti in bolezni in nam je zaupal enostavni recept svojega življenja: ni kadil in ne užival alkoholnih pijač, pač pa ee je vedno mnogo gibal na svežem zraku

in je bil sleherni leto najzvestejši gost Radincev. Zaupal je samemu sebi in svoji zmrčnosti, pa smo mu od srca privoščili, da bi učkal 100. letnico. Toda neizprosna usoda, ki po svoji uravnava in razpleta pota življenja, je tudi temu čilemu možu nenadno ustavila korak.

Dopoldne so nam sporočili iz Maribora, da je g. Ferdo Karis umrl. V Mariboru, kjer je bil eden izmed najpopularnejših mož, je novica močno presenetila. Njegovo nacionalno delo je bilo splošno znano po lepih uspehih, kakor zlasti tudi po njegovih spominih, ki jih je lani objavil v »Mariborskem Večerniku«. Z nesebičnim, rodo-

Na poti onkraj šentilja

2) Na Semmeringu — Dunajsko Novo mesto — Dunaj

Kadar se popotnik približa kraju razglašene slave, ga trapi radovednost, kakšna je lepota znamenite pokrajine, ki leto za letom privlači tisoče obudovalcev in na njem zdaj prevzame se njega. Na Semmeringu triumfirata lepota in tehnika. Tu se stikata s smrčjem goro porasla dva venca Alp. Dolini Schwarze in Murice sta bili že pred dobrimi sto leti zvezani z umetno izpeljano cesto čez 821 m visoko sedlo. Od Glognice na Nižjem Avstrijskem do Mürtzschlaga na Gornjem Štajerskem pa je vitez Ghega v letih od 1848. do 1854. zgradil prvo gorsko železnico Evrope. Potegnil jo je skozi 23 tunelov, od katerih je najdaljši (1431) v višini 896 metrov. Dandanes, ko tehnika ustvarja se vse bolj tvegana gradbena dela, zlasti mostove, železnice in predore, je že davno pozabljena tragedija viteza Ghega, ki se je moral kakor vsak mož širokih potez, boriti za zapleteniki in predsodkarji in je naposled s kopicco načrtov in računov utonil v duševnem mraku. Neoporečno ostane njegova stvaritev venomer velika in drzna. Toda otrokom solca in svobode je od mračnih tunelov dosti ljubeša široka, asfaltirana cesta, ki se s štajerske strani vzpenja prav lagodno, je pa na drugi strani proti nižjavstrijški ravnini čudovito lepo razpeljana v dolgih in širokih zavojih. In ko bi ne bila črna, neukusno po-

oljena, marveč bela kakor v narodni pesmi, bi bila poezija Semmeringa popolna. Pred hotelom, krščenim na ime nadvojvode Janeza, ki se je izmed vseh Habsburžanov preteklega stoljta še največ pobrigal za koristna javna dela in si je z gradbami cest po štajerskih krajih zagotovil kar najboljšo ime, je sleherni dan polno avtomobilov in avtobusov. Ogledati pa si tudi ne moreš niti enega drugega kakor mejni kamen, ki deli štajerice in Nižje Avstrije. Zada za hotelom so depandanse, majhne lesene vile in igrišča, na drugi strani ceste pa se takoj prične senožeti, po katerih polti raja mladina, pozimi pa potpežljivo prenašajo početnike v smučanju in sankanju. Šele dva streljaja nad cesto se odpre gostu pravi semmerinški razgled. Velikanska fronta Panhansovih hotelov sije daleč v prostrano, zeleno globel. Sprejda po krasno urejene terase, na katerih po malem odvijata rdeče gladiole in izbor mnogega drugega cvetja. Po pobočju so med mladovnim drevjem razpeljane bele steze. Kakor ogromno lastavčije gnezdo je na naspotni strani pripet na skalo in gozd sloveči hotel Palace. Ponosno se dviga proti nebu najvišji vrh Sonnenstein (1523 m). Ozračje je prepojeno z vonjem po smrčju in bi si ga človek iz praešnega mesta rad privoščil kakšne tedne. Toda že cena majhna južine opozori malo-

meščana, da je Semmering namenjen premožnim izbrancem. Zanje je odprt leto in dan, — edino Hitler se tu ne bi smel prikazati: vsaj dve tretjini gostov Izraelcev se razbeži v paničnem strahu po vsej Avstriji, na Madžarsko in prav prav gotovo tudi v ljubljeno Jugoslavijo. Kraji onkraj Semmeringa polagoma izgubljajo svoje mikavnosti, čimbolj se zvrščajo po prostrani ravnini. Prijazno znanje lice hiš, kultura vrto in njiv pa seveda kaže blagodejno in umosno odvisnost od bližnjega velemera Dunaja, ki grabi k sebi prideleke in ljudi. Nekatera stara, nespretno ponemčena slovanska krajevna imena utegnejo morda začuditi kakšnega slovenskega rodoljuba, ki ne ve, da smo še pred tisoč leti krčili zemljo ob Dunavu. Nekaj malega zgodovinskega pomena za nas pa ima Dunajsko Novo mesto, kjer se je dopolnila tragedija dveh slovečih hrvaških plemičev. Franjo Krsto Frankopan je v mladosti povezal svoje srčne izlive v »Gartlic za čas kratitice in se je pozneje s kapetanom žuberskih uskokov Petrom Zrinjskim boril pri Otočcu. Skupno sta potolkla Ali-pašo Čengića in ga ujela. Naposled sta se uprila nemškimi mogotcem. In hitro sta izkusila habsburško hvalečnost na ta način, da sta 30. aprila 1671. položila glavi pod krvinkovi sekuro. Njun pepel smo z veliko častjo kmalu po osvobodnji prepeljali v domovino. O nacionalnem podmetu njunega upora pa bo gotovo še dalje tekla pravda, ki jo je pred leti sprožil resnicoljubni zgodovinar Emilijan Lilek v Celju.

ki odbor in organizacije, da se vabijo pripravljajnega odbora odzovejo in da se udeležijo slavnosti v čim večjem številu. Posebno važnost polaga odbor na čim številnejšo udeležbo narodnih noš, katere utegnejo v veliki meri dvigniti pomen slavnosti.

Ker prispe ta dan na Jesenice kakih 150 naših rudarjev članov omenjene zveze iz Francije s posebnim vlakom, pozivamo našo rodoljubno javnost, da sprejme te naše ljudi z ono ljubeznijo in prisrčnostjo, s kakršno pričakujejo oni sami bratskega objema na domačih tleh velike domovine Jugoslavije.

Smrt na progi

Hrastnik, 17. septembra.

Med postajama Hrastnikom in Trbovljami se je davi ob pol 7. pripetila na železniški progi huda nesreča, katere smrtna žrtev je postal progovni delavec, 28-letni Karol Majcen. Progovni delavci so bili zaposleni blizu predora in baš tam sta se križala osebni vlak iz Ljubljane in tovorni vlak iz Zidanega mosta. Delavci so se umikali obema vlakoma na ožek prostor ob opornem zidu ob progi. Delavec Majcen pa je ostal preblizu tira in lokomotiva osebnega vlaka ga je zadela v glavo. Odbila ga je tako, da je podrl na tla tovariša Ignaca Parfanta, ki je stal

Drama Pančurjeve družine

Žena umrla, mož umira, otroci v zavetišču

Ljubljana, 17. septembra.

V Zavetišču sv. Jožefa na Vidovdanski cesti se te dni zaključuje ena tistih vnebovpijočih družinskih in socialnih tragedij, ki ob svojem spočetju zmerom vzvalove zanimanje najširšega občinstva, nazadnje pa se zagrebejo v pozabo, kakor da se ne tičejo ne človeka ne sveta.

Čitateljem »Jutra« utegne biti še v dobrem spominu senzacionalna zgodba o šestih streljih, ki jih je na ginekološkem oddelku ženske bolnišnice sprožil dne 1. aprila brezposelni puškarski pomočnik Viljem Kramer na prav tako brezposelnega trgovskega sodelnika Stanislava Pančurja, ko je s soprogo vred prišel k njegovi bolni ženi in svoji ljubavnici na obisk. Pančur, ki je 46 let star, medtem ko mu je žena bila ravno za polovico mlajša, je tedaj obležal smrtno zadet v mlaki krvi. Eden izmed izstrelkov mu je obličal tik ob hrbtenici, da je na desni nogi ohromel, a tudi sicer se mu zdravstveno stanje kljub najskrbnejši negi zdravnikov nikakor ni hotelo izboljšati. Kakor on sam na kirurškem oddelku, je tudi njegova žena vse odtlej ostala v ženski bolnišnici. Imela je precej hudo bolezen na maternici, od katere se ni mogla več odpomoči in je pred 14 dnevi podlegla.

Vse upanje pa so zdravniki izgubili tudi nad njenim nesrečnim možem in pred tednom dni so ga vsega iznemoglega in smrtno bolnega prepeljali iz bolnišnice v zavetišče

sv. Jožefa, kjer se s poslednjimi močmi bori za svoje življenje. Že ko smo pred dobrimi petimi meseci poročali o tragičnem dogodku samem, smo poudarili, da je Pančurjevo okrevanje po dobljenih ranah malo verjetno, še posebno zavoljo tega, ker je zaradi neprestanega gladovanja v dobi brezposelnosti njegov organizem povsem neoporeen. Zdaj se tragedija iz ženske bolnišnice po vsej priliki približuje svojemu poslednjemu zaključku.

Za bednimi starši pa bo ostalo troje otrok, dva fantka in deklica v starosti do desetih let. Za zdaj so sirote našle še zavetja v vzgajališču na Viču, pred njimi pa vendar leži najbolj temna, najbolj negotova pot v življenje.

Ljubljana je navdušena! Noben film ni še tako ugajal kot

LEHARJEVA šlageropereta
VESELA VDOVA

Uverturo poje RICH. TAUBER
Ostale vloge Maurice Chevalier in
Jeanette MacDonald.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.
Vstopnice kupite v predprodaji, ker
so dolej vse predstave razprodane.
KINO SLOGA, tel. 27-30

Razstava slovenskih in srbskohrvatskih knjig v Pragi
V ospredju slika kralja Petra II., zgoraj portreti Tavčarja, Zupaniča in Prešerna. Več v članku: »Slovenska knjiga prvič v praški knjigarni« (glej kulturni pregled).

meščan, ki se med tednom sicer lahko sprehodi po lepo sfriziranih dunajskih parkih, mora v soboto popoldne ven na deželo; kile prirode je vendarle močnejši od velikomestnih nedeljskih atrakcij in ganljivih ali kriminalnih filmov. Mladi in stari so na kolesih. In gostilne in vrtovi po vaseh ob glavni cesti so pripravljeni za nedeljske izletnike z Dunaja. Pričnejo se prve kolonije lesenih hišic z majhnimi vrtovi, imenovane Schrebergarten po lip-skem zdravniku dr. Schreberju, ki je prvi priporočil in onagočil velemeščanom obdelovanje zemlje v najskromnejšem obsegu. Povsem v skladu z ljubimi ime-ni porameznih škatic ali hišic je velika črna mlaka, ki služi za kopališče, proglašena za Atlantski ocean... Sinje prelikani vagoni električne železnice, ki prevažajo letoviščarje, izletnike in hazarderje med Dunajem in Badnom, vedno gostejše nizke hiše ob cesti, pa cel gozd visokih dimnikov — to so prvi znanihi velikega mesta, ki se mu naglo bližajo. Ob cesti stoje otroci s cajnami v levcu, z grozdom v visoko dvignjeni desnici. Pa kakor smo žejni in željni sočnega sadeža, ustavit nas ne morejo. Kako, večta proti luči hitimo s periferiji v večerni vrvež dunajskih ulic, v mamljivo svetlobo obločnic, trgovin, restavracij, oken in reklamnih napisov. Ves Ring je bajno razsvetljen, parlament in rotovž se dvigata iz zelene luči kakor dva mrka pravilna gradova. Dunaj se je spet enkrat vrgel v parado za velesjem in za celo vrsto slavnostnih dni s konferencami, kongresi in banketi.

Domače vesti

* Češkoslovaški kipar bo portretiral kralja Petra II. Češkoslovaški kipar Miloš Suchanek je dobil dovoljenje, da sme portretirati Nj. V. kralja Petra II. Dovoljenje je izposlovala Jugoslovensko-češkoslovaška liga v Pragi, za katero je kip tudi namenjen. Liga bo kraljev kip postavila v svoji zbiralni dvorani.

* Obisk uglednih poljskih gostov. Po poročilu iz Varšave bo prišlo 19. t. m. iz Varšave 10 uglednih predstavnikov varšavske centralne združenja poljskih organizacij in zadrug. Namen potovanja je proevanje naših zdravstvenih zadrug, ker hoče tako ustanove uvesti tudi poljska združna zveza. V Zagrebu se bodo mudili poljski gostje tri dni, potem pa bodo preko Dalmacije in Bosne odpotovali v Beograd, kamor prispejo 1. oktobra in kjer ostanejo štiri dni. Med ekskurzije so odlični publicisti in zadrugniki. Vodja ekskurzije je znani publicist in naš prijatelj Kazimir Višomirski, ki je lani izdal pomembno knjigo o poljedelstvu Jugoslavije.

* Predstavniki bolgarske cerkve so se vrnili v Sofijo. Delegacija bolgarske pravoslavne cerkve pod vodstvom sofijskega mitropolita Stefana, ki je bila od 6. t. m. gost patriarhiarha srbske pravoslavne cerkve, se je vrnila v Sofijo. Bolgarski cerkveni do-tojanstveniki so, kakor znano, v Beogradu, v Sremskih Karlovcih in v Južni Srbiji z vso iskrenostjo manifestirali bolgarsko-jugoslovensko bratstvo in vzajemnost. Tudi pri odhodu so v Caribrodu našim novinarjem izražali svoje zadovoljstvo nad bratskim sprejemom v Jugoslaviji in svoje veselje, da je sestane s predstavniki srbske pravoslavne cerkve tako lepo uspel in da so imeli predstavniki obeh cerkva priložnost pomagati pri graditvi srečnejše bodočnosti obeh narodov v znamenju bratske ljubezni in sloge.

Pri neredni stolici, napihjenosti črevesja zaradi zaganjanja, odvaja naravna Franz-Josefova grenčica zaostanek prebave, nakupičene v črevesju. — V zdravniški praksi se uporablja Franz-Josefova naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženskah in takisto pri otrocih.

Ozi. reg. št. 16485/36

* Tudi Zveza slovenskih apotekarjev bo zborovala v Sofiji. Po V. oseslovanskem zdravniškem kongresu, ki je bil te dni zaključen v Sofiji, se bo od 26. t. m. do 3. oktobra vršil v Sofiji IV. kongres slovenskih apotekarjev, ki ga prireja federacija slovenskih apotekarjev. Kongres bo razpravljal o važnih strokovnih in poklicnih zadevah, o vzgoji farmacevtskega naraščaja ter tudi o izenačenju farmakopeje v slovenskih državah. Svoj prvi kongres je federacija slovenskih apotekarjev priredila leta 1929. v Poznanju, drugega leta 1932. v Pragi, tretjega pa leta 1934. v Beogradu.

* Ženski kongres v Dubrovniku. Predsednik ministrskega sveta je dovolil dopust vsem državnim namestnikom, članicam društev ženske zveze, da se morejo udeležiti kongresa mednarodne ženske zveze v Dubrovniku od 28. t. m. do 10. oktobra. Dopust je bil odobren z odklikom od 10. t. m. št. 4274 in so o tem obveščena vsa ministrstva.

* Smrt bivšega verskega poglavarja naših muslimanov. Kratko je »Jutro« za poročalo, da je umrl v Banji Lukci upokojeni reis ul ulema Hadži Hafis Ibrahim ef. Maglajlić. Pokojnik je prebival v Banji Lukci, ki je tudi njegov rojstni kraj, od svoje upokojitve. Rodil se je leta 1861. kot sin stare ugledne muslimanske rodbine. Med okupacije, ko je študiral na banjaški medresni, so ga Avstriji internirali v nekem taborišču na Češkem. Ko je bil izpuščen, se je podal v Carigrad, kjer je dovršil pravne in islamske teološke studije. Do prevrata je služboval kot okrožni muftija v Tuzli. Bil je soustanovitelj politične organizacije bosansko-hercegovskih muslimanov — jugoslovanske muslimanske organizacije, ki ga je leta 1919. izvolila za svojega predsednika. Naslednje leto je prišel kot njen poslanec v ustavotvorno skupščino. Ob znamenju razkolu v JMO je Maglajlić ustanovil samostojno muslimansko stranko, ki pa ni dosegla uspeha med rojaki in se je Maglajlić zaradi tega leta 1925. umaknil

iz političnega življenja ter se posvetil samo delu na verskem in prosvetnem področju. Za reis ul ulema je bil postavljen leta 1930., lani pa je bil upokojen.

* Ekskurzija bolgarskih avtomobilistov po Jugoslaviji. »Jutro« je že poročalo, da bo v prihodnjih dneh bolgarski avtomobilski klub vrnil našemu avtomobilskemu klubu obisk. Okrog 100 bolgarskih avtomobilistov bo v 20 avtomobilih prepotovalo vso Jugoslavijo. Med izletniki bodo zastopani vsi sloji. Program ekskurzije je naslednji: 18. t. m. odhod iz Sofije in prenočišče v Nišu, 19. t. m. odhod iz Niša, prenočišče v Beogradu, 20. t. m. odmor v Beogradu, 21. t. m. odhod iz Beograda v Novi Sad, Borovo in Osijek, 22. t. m. odhod iz Osjeka preko Našice, Požege in Lipika v Zagreb, 23. t. m. odmor v Zagrebu, 24. t. m. odhod iz Zagreba preko Samobora, Brežice in Novega mesta v Ljubljano in na Bled, prenočišče v Ljubljani, 25. t. m. odhod iz Ljubljane preko Novega mesta, Metlike, Karlova in Slunja v Plitvice, 26. t. m. odhod od Plitvičkih jezer v Split, 27. t. m. odhod iz Splita v Dubrovnik, 28. t. m. odmor v Dubrovniku, 29. t. m. odhod iz Dubrovnika preko Mostarja v Sarajevo, 30. t. m. iz Sarajeva v Vrnjačko banjo, od tam pa 1. oktobra nazaj v Sofijo.

* Teozof iz Indije pride v Zagreb. Predsednik Teozofskega društva v Adyaru v Indiji dr. George Sydney Arundale je v zadnjem času prepotoval velik del Evrope, tako Anglijo, Francijo, nordijske države in Švicco, kjer je bil v začetku avgusta v Ženevi četrti svetovni kongres Teozofskega društva. Nalo je dr. Arundale potoval v Poljsko in bo preko Češkoslovaške in Avstrije prišel ob koncu septembra v Zagreb. Z njim pride tudi njegova soproga po rodu Indijka.

* Poročilo. Včeraj sta se v pravoslavni cerkvi v Celju poročila narodni poslanec g. dr. Mirko Došen in gđ. Mileta Bitterjeva, hčerka znanega industrijca iz Osijeka. Iskreno čestitamo!

* Vpisovanje v gospodinjstvo šole za gostilničarstvo. Gospodinjstvo za notranje in zunanje gojence se vrši do 30. septembra v pisarni Zdrženja gostilničarskih podjetij v Ljubljani v Goethinškem domu. Ljubljana, Privoz 11. Prospekti tam na razpolago.

* Banovina, občina in pošta kot pogoreli. V vasi Brodure pri Prijateljstvu je izbruhnil ogenj v velikem poslopju kmetu Sloviča, čigar najemniki so bili banska uprava, občina in pošta. V hiši je bila občinska pisarna, banovinska ambulanta in poštni urad. Ogenj je nastal pomoči menda zaradi pokvarjenih dimnikov in lastnik hiše ter poštni upravitelj sta komaj rešila svoje življenje. V občinski pisarni in ambulanti je vse zgorelo. Uničeno so tudi važni spisi in ves okoliš ima veliko škodo, ker se zgorela vsa zdravila. V poštнем uradu k sreči ni bilo gotovine.

* Romanje muslimanov v Meko. V Sarajevu organizira »Putnik« romanje naših muslimanov v Meko in Medino. Za romanje vlada med muslimanskim življenjem Bosne in Hercegovine veliko zanimanje in se je že zdaj javilo pri »Putniku« preko 50 udeležencev potovanja.

* Nevarna, a srečno končana prigoda našega parnika pri Gibraltarju. Parnik »Sude«, last družstva »Oceanijec«, je oni dan blizu Gibraltarja doživel avanturo, ki bi lahko imela usodne posledice. Parnik se je vračal s svoje redne proge na Jadran. Blizu Gibraltarja mu je priplula nasproti španska vojna ladja, se mu približala ter zahtevala od kapetana, naj pove ime parnika. Kapetan je to storil, španska vojna ladja pa je tesno plula za našim parnikom, ki je tako postal ujetnik španske vojne ladje. Šele med neprijetno vožnjo se je izkazala pomota. Španska vojna ladja je namreč zasledovala neki parnik španske trgovske mornarice, ki se je pridružil upornikom in ki se tu imenuje »Sude« ali tako nekako podobno. Poveljnik španske vojne ladje je bil sprva prepričan, da ima pred seboj sovražnika.

* Ilustrirana tedenska revija za radio, film in gledališče »NAS VAL« je prišla v nadaljevanjih prinašati prevod znamenitega dela dr. Valdemarja Wasieleskega »Teletipija in jasnovidstvo«, ki spada med najboljša dela s tega področja in se odlikuje še po tem, da je navidez strogi znanstveni vsebini pisano v lahko razumljivem slogu in v napetem pripovedovalnem tonu. Prvi del je izšel v novi številki »Našega vala«, ki prinaša še sledeče zanimive prispevke: Radijski sprejemniki tujcev, Iz katerih držav uvažamo radijske aparate, Iz za kulis opere in drame, Kaj vse se izve

vsej priliki naši izseljenci pošiljali svojem v domovino denarne podpore, izginiti v vlak, bodisi med Ljubljano in Zagrebom, ali kar je še bolj verjetno, med Zagrebom in Splitom, ki predstavlja še enkrat daljšo progo in nudi torej tudi precej več prilike za takšne nelegalne in nečastne poklope. Poštna direkcija v Ljubljani je preiskavo izvršila z izredno strogostjo in je ugotovila, da Ljubljanske ambulantne pošte, ki je inkriminirano pošiljko prevzemala in oddajala, ne zadene prav nobena krivda. Preiskava je dognala, da so poštni organi, ki so v Ljubljani imeli opravila s to vrečo, izvršili svoje delo z vso točnostjo in vestnostjo. Vse torej govori za možnost, da so bila pisma ukradena med Zagrebom in Splitom.

Po računu, da pošiljajo naši prekoceanski rojaki svojem v priporočeni pisni vso do 5 do 10 dolarjev, ali po 3 do 5 funtov, se da sklepati, da je bilo v 60 ukradenih pislih skupne vrednosti najmanj za 300.000 Din tujih valut. Po mednarodnem dogovoru mora država, na katere ozemlju se priporočeno pismo izgubi, plačati pošiljatelju 50 avstrijskih frankov in zlatu za odškodnino. Razen izseljencev in njihovih svojcev, ki so bili oguljufani za težko pričakovane prispevke v dobi krize iz tujine, je torej s temi tatvinami tudi naša država oškodovana za okrog 50.000 Din.

ZAKAJ NE BI TUDI VI BILI ZADOVOLJNI

ko lahko za mal denar dobite dobro in elegantno obleko iz našega blaga

Cene našega blaga za obleke so od 120.— do 180.— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.

Tkanine za vsak žep in vsak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Građišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije.

iz filmskih ateljev: Marika Röck za kulise, Zgode in nezgode Bojana Pečka, Filmske zvezde na počitnicah, Opere v radiu, Slike radijskih sodelavcev, Vukova sentimentalna črtica »Pred štirinajstimi dnevi«, Križanke, šale itd. V prilogi »Po opernem svetu« je izšel libretto opere »Tristan in Izolda«. Novost je uvedba foto-kotička. Na posebni prilogi, ki obsega 32 strani, prinaša »Naš val« izbrane in pregledno urejene sporede vseh domačin in svetovnih radijskih postaj na kratkih, srednjih in dolgih valovih. »Naš val« izhaja vsak petek v Ljubljani in stane mesečno komaj Din 12. Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno na ogled eno številko. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana, Knafljeva ul. 5.

* Na Oktoberfest v Münchenu z avtobusom potujemo prihodnji teden. Informacije in prijave pri Putniku za nebotičnikom, Ljubljana.

* Izlet. V nedeljo 20. t. m. na enodnevni izlet po Koroški. Informacije in prijave do 18. ure v izletni pisarni Okorn, Ljubljana, hotel Slon.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— Mestni župan dr. Adlešič danes 18. t. m. in v torek 22. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

u— Spomenik skladatelju Jenku. V nedeljo 20. t. m. naj bo naša pot namenjena v Cerklje pri Kranju, kjer se bo odkril spomenik slavnemu našemu skladatelju Davorinu Jenku. V lepah jesenskih dneh je pot zelo prijetna kot pešizlet od postaje Homec skozi Komendo in Začog v Cerklje, ali pa iz Kranja preko Senčurja po poljskih potih v Cerklje. Iz Ljubljane pa vozi avtobus ob tri četrti na 1. uro od protestantske cerkve in prepričani smo, da bi trdka žužek, ki oskrbuje to avtobusno vožnjo, prav rada postavila v nedeljo dva avtobusa. Brez dvoma bo vozil tudi avtobus iz Kranja proti Cerkljam, stalni odhaja šele ob 3.4. pop. Pevske zборе, kulturna društva, pa tudi posamezniki vlnudno vabimo prihodnjo nedeljo v Cerklje.

Danes ob 18.30 in 20.30 Velezabavna, razkošna opereta: **VALČEK za TEBE** LOUIS GRAVEUR tenorist najodličnejše kvalitete; CAMILA HORN lepa in šarmantna; Za smeh in razvedrilo pa skrbje: HEINZ RÜHMANN — ADELE SANDROCK — THEO LINGEN Cene: Din 3.50, 4.50, 5.50, 6.50.

KINO MOSTE

u— Večer Rdečega križa, oficijelni začetek letošnjih prireditev ljubljanske krajevne organizacije tega humanitarnega društva o priliki tedna Rdečega križa, ki se bo vršil v soboto 19. t. m. v ljubljanski drami, bo imel tale spored: 1. Uvodna godba; 2. Svečanostni nagovor; 3. Maurice Rostand »Veste (L'homme que j'ai tué)« drama v treh dejanjih s prologom. Igrajo člani ljubljanskega RK, pokleni odreski umetniki Boltarjeva, Bratina, C. Debevec, Gregorin, Marija Vera, Rakarjeva in M. Skrbinek. Režiser: Ciril Debevec. Začetek ob 20. Cene znižane. Nj dvoma, da bo tudi ta prireditev ljubljanskega Rdečega križa, ki se je svojim socialnim storitvami naklonil neslišna srca imela zaželeni moralni, pa tudi zadovoljiv gmočni uspeh v korist društvene blaginje za pomoč v potrebi.

u— Strelska družina v Ljubljani obvešča svoje člane in vse prijatelje strelskega pokreta, da je letošnje ostro streljanje na vojaškem strelišču končano. V kratkem se prične sobno streljanje; čas in kraj bomo še objavili.

u— Umrl je na Reeljevi cesti 5, zasebnik g. Fran Prosenč. Pogreb bo jutri ob pol 16. Blag mu spomin, žalostim naše iskreno sočutje!

u— Zapiranje mesarskih obratov ob nedeljah. Po odredbi banske uprave bodo mesarski obrati zaprti ob nedeljah in praznikih od 15. septembra do 15. maja. Če sledita nedelja in praznik, se bo obra-

tovalo naslednji dan. Ob sobotah bodo mesarski obrati odprti do 19. ure. Stranke se opozarjajo, da si pravočasno preiskrbijo meso. Združenje mesarjev in klo-basčarjev.

u— Oglejte si pravočasno umetnostno razstavo Franceta Kralja v Jakopičevem paviljonu!

KINO IDEAL

PREMIERA kriminalnega filma

„BREZIMENI“

(Männer ohne Namen)

Najnovejše metode ameriške tajne policije v borbi z gangsterji. Danes ob 16., 19. in 21.15 uri.

u— Brezplačen tečaj za vkuhanje sadja in solčja bo danes ob 16. v prostorih Zveze gospodinj. Breg 8. Kozarce in aparat za vkuhanje posodi: trdka Agnola.

Sokolsko društvo Ljubljana-Siška priredi danes ob 20. v svojem domu predavanje »Naš prijatelj novinar Steed«. Predaval bo predavatelj ZKD g. Lajovic Albin.

u— Plesni zased »Jenke« v Kazini — edina strokovna šola za družabni ples v Ljubljani otvori letošnjo sezono 5. oktobra. Informacije in vpisovanje od 1. oktobra dalje.

Iz Celja

e— Koroški večer. V soboto 10. oktobra bo v Narodnem domu v Celju večja spominjska prireditev Kluba koroških Slovencev z izbranim koroškim programom. Na ta »koroški večer« že danes opozarjamo Celjane in celjska društva.

e— Pogreb g. Samca, posestnika in bivšega okoliškega podžupana, je bil v sredo popoldne od doma na Ložnici na okoliško pokopališče ob veliki udeležbi vseh slojev prebivalstva, ki je tako izkazalo zadnjo čast zaslužnemu umrlemu, ki se je v predvojnih letih odlično udeleževal v borbah za slovensko okoličje Celja.

e— Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od ženske CM podružnice 885 Din kot zbirko »bonbonček dneva«. Lepa hvala!

e— Redni občni zbor Društva jugoslovnskih akademikov v Celju bo v soboto 26. septembra ob 8. uri zvečer v običajnih prostorih Celjskega doma. Udeležba nujna in obvezna.

Kino Metropol, Celje. Danes MIHAJLO STROGOV in nov tednik.

e— Čebelarstvo predavanje. Čebelarstva podružnica celjska bo priredila v nedeljo 20. t. m. ob 14.30 pri čebelnjaku g. Gaberška na Lavi čebelarstvo predavanje o pravilnem vzgledanju čebel. Čebelarji, pridite polnoštevilno!

e— Smrt v premogovniku. V premogovniku v Lobjah so našli v torek okrog 20. mrtvega rudarja Franca Bozila. Neurečeno je prišel pri delu v dotik z električno napeljavo. Tok ga je na mestu usmrtil.

Iz Maribora

a— Model za Slomškov spomenik. Kiparica ga. Karla Bulovčeva-Mrakova je pričela v času svojega dvomesečnega bivanja v Mariboru s pripravami, da izdela model za spomenik A. M. Slomška. Model je že izdelan in je njeno največje dosedanje delo.

a— Pravoslavna cerkevna občina obvešča svoje članstvo, da se bo vršila služba božja v nedeljo 20. t. m. ob 9.45. Činodestvoval bo g. prota Bulovan, paroh iz Celja.

a— Akademija Rdečega križa. Sreški odbor društva Rdečega križa v Mariboru priredi v tednu Rdečega križa 20. t. m. ob 10. dopoldne, ko elavi društvo 60-letnico svojega obstoja, v dvorani pivovarne Union slavnostno akademijo za mladino osnovnih, srednjih in strokovnih šol. Na akademiji nastopi govorec žbir dekliske osnovne šole a kratkim komadom, nakar bo predsednik društva v kratkem nagovoru objasnil namen in cilje društva RK. Glavni program izpolni g. dr. Klasinc, Poljanec in Bajde, ki bodo izvajali za mladino primerne kratke in lahke skladbe. Spored: Glaznov; Melodie arabe (Arabske melodije), Popper; Gavotte op. 23. Brahms; Valček a-dur op. 39. št. 15. Paganini: 12 sonata e-mol, Schuman; Papillons op. 2. (Metuljčki) in Beethoven: 10 variacij na pesem: Sem krojaček kakaduj.

a— Posestno gibanje. Uradnik državnih železnih Franjo Lukeš je kupil od mizarskega mojstra Emila Eisela hišo in parcelo v Vetrinjski ulici št. 10 za 250.000 Din. Posesnik Alojz Kileček pa je prodal posestnik Mariji Klementičevi parcelo in hišo v Taborški ulici št. 20 za 134.450 Din.

a— Sreča v nesreči. Pekovski mojster g. Resman iz Zg. Bistrice se je vračal na svojem motornem kolesu iz Ptuja proti domu. Na cesti je srečal voznika, ki je peljal s parom konj vno. Ko je Resman imel pasirati voz, so se konji nenadno splašili in z vozom vred zapli cesto. Resman je padel z motorja, k sreči pa se mu ni nič hudega pripetilo razen malih odrgnin, ki jih je dobil pri padcu. Kolo je poškodovano in znaša škoda 3000 Din.

a— Utopljenec v vodnjaku. V vodnjaku posestnika Stefana Koziča v Murskih Petrovcih so našli utopljenega občinskega delavca Janeza Gaborja iz Petanjcev št. 10. Utopljenec je imel glavo obrnjeno navzdol, noge pa navzgor. Domneva se, da je pokojni po nesrečnem naključju omahnil v globino vodnjaka in utonil.

a— Vlom v Mariborvo gostilno na Tezmem, v četrtki ponoči je bilo vlomljeno v Mariborvo gostilno na Tezmem. Vlomilci so odnesli blago, predvsem pijače, jastvine in cigarete v vrednosti okoli 2000 Din. V gostilno so prišli na ta način, da so utri okno. Po vliomu so izginiti v temno noč in jih zdaj sledijo organi.

a— Požar. V sredo zvečer je izbruhnil ogenj v hiši Franca Zorka v Slov. Bistrici, ki so ga pa tamkajšnji gasilci takoj pogasili. Vrlim gasilcem se je posrečilo omejiti ogenj, tako da je zgorela samo streha in podstrešje, dočim je ostalo vse drugo nepoškodovano. Škoda znaša okoli 20.000 Din.

Iz Zagorja

z— Smrt kosi med rudarji. Nestorju rudarskih upokojencev Martinu Drnovšču je sledil v grob 87-letni tovariš Martin Cebin, rudniški upokojenec in posestnik v Spodnjih Zavinah. Ob veliki udeležbi občinstva so ga pokopali v sredo popoldne v Zagorju. Pokojnik je bil v vsem okolišu znan pod imenom Martinek in imel je mnogo prijateljev. V sredo zvečer pa je umrl nagle smrti 50-letni rudniški strojnik Slavoj Polc iz Toplice pri Zagorju. Pri rudniku je delal že 33 let. Več let je bil zaposlen pri dvigalnih strojih, v zadnjem času pa je moral opravljati delo tudi pri sesaliki vode. Strma pot od dvigala do sesalke je utrudil v Polc je že pol leta tožil, da mu peša srce. Ko je v sredo popoldne nastopil svojo službo, ni čutil nobenih težav in bil je dobro razpoložen. Malo pred 20. uro je odšel od dvigala k sesaliki in, ko se je vračal nazaj, je večkrat obstal, naenkrat pa se je zgrudil vznak in izdihnil. Več delavcev je to videlo, a tudi zdravnik mu ni mogel več pomagati. Pokojnik je bil doma iz stare in ugledne Polčeve hiše, kjer je znana gostilna. Zapustil je ženo in 8 otrok, ki bodo težko pogrešali skrbnega reditelja. Vneto se je udeleževal pri Sokolu in pevskem društvu in bil je zgleden narodnjak. Pokopali ga bodo v petek ob 17. Otrajen bo v lepem spominu. Iskreno sočutje njegovi rodbini.

Iz Ptaja

j— Kino. V soboto in nedeljo 19. in 20. t. m. film »Jekleni orat«.

Obisk bolgarskih veterinarjev

Ljubljana, 16. septembra.

Letos se spet vrstijo manifestacije jugoslovnsko-bolgarske vzajemnosti, ki potrjujejo, da sta oba slovanska naroda nerazdružljiva in da je srečna bodočnost samo v njuni slogi. Zdaj je na vrsti obisk bolgarskih veterinarjev, ki vračajo našim veterinarjem lanski poset. V našo državo pride 45 bolgarskih veterinarjev in so med njimi strokovnjaki svetovnega slovesa, kakor profesor Bičev, dr. Račev, upokojeni general, prof. Angelov, znameniti učenjak, ki deluje na veterinarski fakulteti v Sofiji, dr. Pavlov, organizator veterinarske službe v Bolgariji, dr. Georgijev, Jordanov, Andrejev, itd., sami odlični predstavniki veterinarstva v Bolgariji.

Veterinarstvo v Bolgariji je na zgledni višini, kar so lahko videli naši veterinarji lani na svoji ekskurziji po Bolgariji, pri kateri so se tudi marsikaj naučili. Ekskurzija bolgarskih veterinarjev ne bo služila samo znanosti in strokovni vzajemnosti, temveč bo tudi nova manifestacija bratske ljubezni obeh slovanskih narodov.

Bolgarski veterinarji bodo prispele v Zagreb 19. t. m., v Ljubljano pa 21. t. m. ob 9.30 dopoldne. Na kolodvoru jih bodo sprejeli predstavniki oblasti, ljubljanske sekcije veterinarskega združenja, zastopniki raznih drugih društev in tudi širša javnost bo ob tej priložnosti manifestirala svoje simpatije do bolgarskega naroda. Gostje, ki jih bosta sprejela ban in mestni župan, si bodo po obedu ogledali državni bakteriološki zavod, klavnico, Narodno galerijo, dve vzorni posestvi v okolici in razne druge zanimivosti, zvečer pa jim bo prirejen banket v Unionu. Naslednji dan bodo napravili izlet preko Kamnika, kjer si bodo ogledali znamenito Sadnikarjevo muzejsko zbirko, v Naklo, kjer bodo obiskali sirarno, ter na Bled in v Bohinj. 23. septembra pa bodo preko Novega mesta odpotovali v Karlovec.

Nesreča ali samomor

Ptuj, 17. septembra

Poročali smo že o zgodbi neznanega voznika, ki je pripeljal v Ptuj truplo neznanke ženske in ga izročil v mrtvašnico. Pri razteščenju se je dognalo, da je bila ženska zastrupljena z arsenikom. Je to 45letna posestnica Marija Novakova iz Peršetincev v občini Koračičah. Pred leti ji je umrl mož in vdova je dala svoje posestvece v najem. Hodila je nato okrog po svetu in se pred dvema letoma spet vrnila domov, kjer se je znova lotila kmetovanja na svoji domačiji. Pa so prišli nad njo razni krizi in težave, da se je zadolžila. Tudi bolehati je začela. Njen sin jo je v soboto iskal po mestu, ne da bi vedel, da je tedaj že ležala v mrtvašnici, kamor jo je pripeljal dolejši žez zmerom neznan voznik. Po sinovi izjavi je imela pokojnica, ko je šla od doma, pri sebi 1400 Din. S tem zneskom je baje nameravala plačati v mestu račun pri odvetačniku. Pri pregledu njene obleke pa nisi našli pri njej nobenega denarja.

V zvezi z najdbo arzenika v njenem železu se govori, da je pokojnica po ljudski navadi uživala tastrup, čiš da prinaša moč. Morda je usodnega dne zavzela preveliko množino tega strupa ali pa se je nalašč zastrupila iz obupa nad svojimi gospodarskimi težavami. Ker je razteščenje dognalo, da je bil povzročitelj njene smrti le arzenik, ni torej misliti na umor. Seveda pa ni izključeno, da je ženo mrtvo kdo okradel, če je res imela denar s seboj.

Ukradena denarna pisma

Ukradenih najmanj 300.000 Din — Država plača 50.000 Din

Ljubljana, 17. septembra.

Poštna direkcija v Ljubljani je imela pred kratkim opravka z afero o veliki tatvini denarnih pisem, ki pa je bila izvršena, kakor so pokazali izsledki preiskave, izven njenega področja, nekje med Ljubljano in Splitom. Vse poštne pošiljke, ki prikazujejo v našo državo od onkraj oceana, gredo čez mejo pri Raketu, v Ljubljani pa se vsa pošta sortira in odpošilja v smeri, v katere je namenjena. Tako je tudi pred kratkim prispela v Ljubljano večja pošiljka iz Seve-ne Amerike, Avstralije in Nove Zelandije, naslovljena na pošto Metković v Dalmaciji. Na ambulantni pošti v Ljubljani so pisma zbrali v vrečo, ki so jo s prihodnjim vlakom odposlali v Zagreb, tu pa je morala spet počakati do prihoda split-skega vlaka. V Splitu je vreča vnovič ležala nekaj delj ko eno uro, nato pa so jo z avtobusom odposlali v Metković, kjer so jo takoj po prihodu odprli in ugotovili, da je iz vreče izginilo 60 priporočenih pisem iz prekooceanskih dežel, namenjenih na najrazličnejše naslove po Hercegovini.

Ko je upravni pošte v Metkoviću opazil tatvino, je zavezu takoj prijavil po-

Gospodarstvo

Gospodarska centrala Male antante

Udeležba češkoslovaškega kapitala v Jugoslaviji in Rumuniji

Pred dnevi smo poročali, da je bilo v okviru posvetovanj Male antante v Bratislavi sklenjeno, da se ustanovi skupna gospodarska centrala, ki naj prične delovati že 1. oktobra. Tudi smo poročali, da je za voditelja te institucije predviden ravnatelj Bat'ovih tvornic v Zlinu bivši poslanik inž. Hugo Vavrečka.

Sedaj poročajo iz Prage, da bo inž. Vavrečka v prihodnjih dneh odpotoval v Beograd in Bukarešto, da v sporazumu z jugoslovensko in rumunsko vlado ter z gospodarskimi predstavniki sestavi konkreten program za to gospodarsko centralo, ki naj bi imela že 1. oktobra ustanovni zbor. V novo institucijo bodo po načrtu, sprejetem v Bratislavi, posamezne gospodarske skupine iz vseh treh držav delegirale po 10 predstavnikov. Ta gospodarska centrala bo skrbela predvsem za to, da se bodo načela trgovinske politike držav Male antante tudi v praksi izvajala. Pogosto doslej ni bilo mogoče sklepati kompenzacijskih kupcij predvsem zaradi pomanjkljive organizacije. Gospodarska centrala Male antante bo v tem pogledu trgovinsko podjetje, ki bo po potrebi take kupcije samo izvedlo. Predvsem pa bo njen namen, najti za sklepanje kompenzacijskih kupcij primerne interese. Nova institucija se bo bavila tudi z vprašanjem izkoriščenja zamrznjenih klirinških

dobroimetij, zlasti na ta način, da se češkoslovaške terjatve v Jugoslaviji in Rumuniji porabi za udeležbo v jugoslovenskem in rumunskem gospodarstvu. Tako so med drugim predvidene češkoslovaške investicije v rudarstvu, predvsem v eksploataciji bakrenih in železnih rudnikov v Jugoslaviji, da bi se tako olajšal uvoz surovega bakra in železne rude iz Jugoslavije v Češkoslovaško. Sploh nameravajo Češkoslovaki v večji meri udeležiti se s kapitalom v jugoslovenski in rumunski proizvodnji surovin, ki jih potrebuje Češkoslovaška.

Po praških vesteh so kot češkoslovaški predstavniki po en predstavnik Živnostenske banke, Agrarne banke, Skodovih tvornic, železarne v Vitkovcih, Ustješke kemijske družbe, in Bat'ovih tvornic, nadalje bodo delegirani predstavniki kmetijskega in konzumnega združenstva in gospodarskih zbornic. Kot delegat je predviden tudi pooblaščen minister dr. Friedman.

V kratkem se ima sestati gospodarski svet Male antante. Zasedanje se bo pričelo 12. oktobra v Bukarešti, posvetovanja komisij pa se bodo pričela že 5. oktobra. Na dnevnem redu je predvsem ustanovitev gospodarske centralne, poleg trgovinske političnih vprašanj, sodelovanje železnice in pošte ter plovbe na Dunavu.

Sporazum zaradi uvoza mineralnih olj iz Rumunije

Preteklo soboto smo objavili zanimivo izjavo, ki jo je podal predsednik rumunske vlade Tatarscu o priliki bivanja ministrskega predsednika dr. Stojadinovića v Bukarešti. Med drugim je predsednik rumunske vlade Tatarscu izjavil, da so bili sklenjeni važni sklepi glede oskrbe Jugoslavije z mineralnimi olji, zlasti z bencinom, zlasti za letalske, za vojsko in mornarico. Podpisani je bil tudi poseben dogovor o tem. Ze doslej smo mineralna olja uvažali po večini iz Rumunije, vendar ne neposredno, temveč po posredovanju velikih petrolejskih družb. Le v zadnjem času so nekatere petrolejske družbe pričele k nam uvažati nafto iz Iraka. Iz statistike naše zunanje trgovine je razvidno, da uvažamo iz Rumunije predvsem surovo nafto. Letos smo na primer v prvem polletju križi vse potrebe v surovi nafti (6333 vagonov za 31,8 milijona Din) iz Rumunije in iz drugih držav surove naftne sploh nismo uvažali (ne nekaj prečiščene naftne smo uvozili iz Zedinjenih držav). Uvoz petroleja iz bencina pa je razmeroma malenkosten. Ker trčimo v naši državi predvsem doma rafiniran petrolej in bencin. Letos smo v prvem polletju uvozili le 370 vagonov petroleja za 1,7 milijona Din, in to v celoti iz Rumunije, bencina pa 64 vagonov za 0,9 milijona Din, pretežno iz Rumunije. Docela drugačna slika pa se nam nudi pri težkih in mazalnih oljih. V prvem polletju smo uvozili mazalnega in parafinskega olja za 5,7 milijona Din, od tega pa za 4,1 milijona Din iz Zedinjenih držav, za 0,5 milijona Din iz Anglije, za 0,6 milijona Din iz Nemčije in malenkostne količine iz drugih držav, iz Rumunije pa prav nič. Z novim sporazumom se sicer situacija glede uvoza iz Rumunije ne bo mnogo spremenila, pomen sporazuma pa je predvsem v tem, da nam je zagotovljena oskrba z mineralnimi olji, ki jih bomo dobili neposredno iz Rumunije in da bomo morda v večji meri uvažali iz Rumunije tudi mazila na olja, dokler se pri nas ne bo razvila proizvodnja mazalnih olj, ki je predvidena v nedavno izdanem pravilniku o izsledovanju in pridobivanju mineralnih olj. Pred leti, ko rafinerije naftne v naši državi še niso bile izpolnjene, smo uvažali iz inozemstva še mnogo petroleja in bencina.

Gospodarske vesti

== Trgovinska pogajanja z Italijo. Berzajska »Pravda« poroča iz Rima, da polagajo v italijanskih krogih največjo važnost na trgovinska pogajanja z Jugoslavijo, ki so se te dni pričela. Pri tem poudarjajo, da bodo ta pogajanja velike važnosti za nadaljnji razvoj gospodarskih odnosov med obema državama. Jugoslovensko delegacijo je takoj v začetku pogajanj postavila vprašanje likvidacije predankijskih terjatev jugoslovenskih izvoznikov in vztraja na tem, da se to vprašanje prvenstveno reši, ker si drugače ni mogoče zamisliti nadaljnje uspešne izmenjave blaga. Pogajanja potekajo zaenkrat še precej povoljno in bodo po vsej verjetnosti končana še ta mesec, če ne nastanejo nepredvidene ovire.

== Skrčen uvoz premoga. Znano je, da se je zadnja leta zelo dvignil uvoz inozemskega premoga, med tem ko vlada v domačih premogovnih revirih velika brezposelnost. Zato je bila ponovno iznesena zahteva, da se uvoz premoga omeji le na najnujnejšo potrebo. Končno je prišlo do uvedbe uvozne kontrole, pri čemer je prišel pod kontrolo tudi uvoz premoga. Posledice te kontrole so v uvoznih statistikah za julij že vidne. V prvem letošnjem četrtletju je znašal naš uvoz premoga 23,2 milijona Din (nasproti 22,2 milijona in v lanskem prvem četrtletju); v drugem četrtletju je uvoz znašal 23,8 milijona Din (lani 34,1), v juliju pa je zdrknil navzdol na 5,7 milijona Din, dočim je znašal lani v juliju 12,1 milijona v Din. Posledice kontrole pa se bodo v celoti pokazale šele v statistiki za avgust.

== Pomanjkanje vagonov. Pred nastopom gospodarske krize smo v jesenskih mesecih vedno čuli hude pritožbe iz vrst naših gospodarskih krogov zaradi pomanjkanja va-

Borze

17. septembra
Na ljubljanski borzi so uradni tečajni deviz ostali skoro brez izpremenb. V privatnem kliringu so se trgovci avstrijski šilingi po 8,56, za angleške funte pa je bilo povprečje po 234. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,53, v angleških funtih po 234 in v grških bonih po 30,25. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 13,43, v Beogradu 13,3258 in v Zagrebu po 13,43, odnošno za 15. oktober po 13,27. Klirinške nakaznice v lirah so se v Beogradu nudile po 3,20.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bilo za vojno škodo povpraševanje po 365 (v Beogradu promet po 366,75 — 367). Tudi v ostalih državnih vrečotah ni bilo zaključkov.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 296,15 — 296,75, Berlin 1755,63 — 1769,50, Bruselj 737,75 — 742,81, Curih 1424,22 — 1431,29, London 220,98 — 223,03, Newyork 4336,79 —

4373,11, Pariz 287,78 — 289,22, Praga 180,61 — 181,72.

Curih. Beograd 7, Pariz 20,2075, London 15,5525, Newyork 307, Bruselj 51,85, Milan 24,15, Amsterdam 208,3750, Berlin 123,45, Dunaj 58,70, Stockholm 80,1750, Oslo 78,15, Kopenhavn 69,4250, Praga 12,69, Varšava 57,80, Budimpešta 60, Atene 2,90.

Efeti

Zagreb. Državne vrednote: vojna škoda 365 den., 4% agrarne 47,50 den., 7% Balir 73,25 — 74, 8% Blair 83,25 bl.; delnice: Trboveljska 135 den., Šečera Osijek 130 bl.

Beograd. Vojna škoda 366,75 — 367 (366,75 — 367), 4% agrarne 48 — 48,75, 6% begluške 68,75 — 69 (69), 7% invest. 84,50 den., 7% stabiliz. 83,25 bl., 7% Drž. hip. banka 86,50 den., 7% Blair 73,75 — 74 (74), Narodna banka 6370 den., PAB 238 — 240.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 17. sept. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 114, za okt. 112,25, za maj 111,125; koruza: za sept. 114,25, za dec. 95,275, za maj 90,75.

+ Winnipeg, 17. sept. Začetni tečaj: pšenica: sept. 105,625, za dec. 104,25, za maj 106,25.

+ Novosadsko blagovna borza (16. t. m.) Tendence stalna pšenica v prostem bor-

Premestitve učiteljev

Z rešenjem prosvetnega ministra so na prošnjo premeseni:

Krepe Sionija z Blok v Trebnje, Jovan Leopold iz Zamečka, srez Krško, k Sv. Petru pri Novem mestu; Tomažič Božidar iz Zetala v Marenberg; Zehelj Alfred od Sv. Petra na Pohorju, na Mulo; Centič Josip iz Rogatec v Ptuj; Grebenc Ana iz Smartna ob Dravi v Ptuj; Ivančič Marija z Vranskega k Sv. Lovrenču na Dravskem polju; Mlekuš Zora iz Kržiša, srez Murska Sobota v St. Vid pri Ptuj; Klement Avgustin iz Gornje Doline, srez Kranj, v Breznico, srez Radovljica; Kramar Franc iz Škal v Velenje; Rajljan; Mencinger Lucija iz Strupe v Šoštanj; Teuerschuh Frančiška iz Šoštanja v Slovenjgradec; Vidmar-Kvac Olga od Sv. Jedrta nad Laškem v Soro pri Škofji Loki; Grile Frančiška iz Trbovelj-Vode v Rogatec; Fatur Julija iz Izlake v Smartno pri Ljubljani; Kristan Srečko iz Adlešičev v Notranje Gorice; Brezovnik-Josih Ivana iz Mokronoga na Ig; Valentič Milica iz Spodnje Slivnice v Šmarje pri Ljubljani.

Dalje so premeseni: Pirman Ana iz Zirov k Sv. Jakobu ob Savi, Tuma-Pilba Ana iz Sore k D. M. v Polju, Zitko Ana iz Toplice k D. M. v Polju, Vilar-Kramar Marija iz Ige vasi v Sostro, Tavčar Ljudevit iz Rakitine v Borovnici, Zeilhofer Alfonz iz Limbuša na Cven, Ivančič Ljudevit iz Krizevce k Sv. Juriju ob Ščavnici, Štüber Julij iz Serdice v Gornjo Radgono, Dolenc Marija od Sv. Marjete v Cerklju, Bergant Marija iz Drame v Zg. Polskavo, Raček Andrejka iz Sladkega vrha na Tezno, Virsočnik Andrej iz Pameč v Slivnico, Bergež Marija iz Zagorja v Maribor, desni breg, Mogelnik Dragotin iz Brezna ob Dravi v Jarenino, Klančnik Marija iz Kapel v Kamnici, Ritonja-Zohar Hedvika iz Podolce v Kamnici, Čajnik Avgust iz Pircišce v Gornje Petrovce, Klanjšček Simon iz Zice v Strukovce, Osterič-Pinterič Kristina iz Trdkove v Krog, Zukovec Franc iz Šmihela v Novo mesto, Gosenič Anton iz Nove Štife v Brezici, Vouk-Rauter Slava iz Čateža v Brezici, Slanič-Južnič Mara iz Retice v Sevnici, Jelčič Marija iz Dobove v Sevnici, Sedej Helena iz Hajdine v Dom. Jarh Josip iz Orle vasi v Dobro, Bregant-Cuk Zora iz Frankovega na Teharje, Suša Justina iz Mute na Teharje, Jančič Stanislav iz Javne k Sv. Juriju ob Tabornu, Šterbenk-Gostiša Ana iz Novega mesta v Črnomlju, Ložar Marija iz Velike Gabre v Domžale, Šušteršič Terezija iz Starega trga v Dob., Rožica Viljem iz Smartna v Jarše, Nadler Neža iz Dolenje vasi v Ribnici, Boča Boris iz Oneka v Livold, Rječ Franc iz Sirogojne v Vitanje, Fugina-Leskovec Amalija s Krke v Smartno pri Kranju, Vidic Edvard iz Reteč v Kranju, Hafner Kristina z Jesenic v Ljubljano, Bratkovič Anton iz St. Janža na Vinški gori v Leskovec pri Krškem, Kušar B. iz Mirne Peči v Kostanjevici, Lesnjak Marija iz Gorice pri Retici v Kostanjevici, Rupnik Bogdana iz Črte v Laško, Trošt Fran iz Šmihela v Litijo, Suar Ernest od Sv. Križa v Litijo, Bratko Milena z Dobrave pri Kropi v Višnjo goro, Bekar Pelagija iz Varte vasi k Sv. Vidu pri Stični, Škerjanec-Zurc Mara iz Gomilice v Toplice pri Zagezju, Ivančič Albert iz Makol v Črno, Perović-Gosak Ruža iz Pobrežja v Šmarje pri Ješah, Crevc Amalija iz Predoselj na Primskovo, Smolčič Marija iz Šmarja v Ljubljano-mesto, Metarika-Merala Leopoldina od Sv. Jakoba ob Savi v Ljubljano, Okorn Vinko iz Višnje gore v Ljubljano, Pahor-Sušnič Marija od D. M. v Polju v Ljubljano, Klemenčič Alojzija iz Tomišlja v Ljubljano, Lovše Anton iz Notranjih gor v Ljubljano, Menace-Kornac Helena iz Sostrege v Ljubljano, Trešček-Avgusta iz Šmarke srez v Ljubljano, Sirc Marija z Zidanega mosta v Ljubljano, Kranjc Giza iz Dobrovnika v Grosuplje, Koprič-Lesnjak Frančiška od D. M. v Bregu v Maribor, Vrečko Martin iz Šoštanja v Maribor, Hren Vojteh iz Črešnjice v Selnicu ob Dravi, Verbič Alojzija iz Dol. Logatca v Gor. Logatec, Pečnik-Kugnič Marija iz Brežice k Sv. Antonu nad Rajhnburom, Svetek Viktorija z Vidma k Mariji Snežni, Vadnal Franc iz Dobove v Veliki Podlog, Petkovič-Penelink Marija iz Sv. Jurija na Blagovno, Martelanc Justa iz Črnomlja v Štrekčjevec, Tončič Vladimir iz Metlike v Velenje, Poropat Marija iz Kamnika v Hodoše, Tomec Marija iz Moravca v Primskovo, Janežič Gabriela iz Kočevja v Kočevsko Reko, Ganselmaier Ana iz Kočevja na Bloke, Auersperg Marija iz Olča v Duple, Ivančič Josipina iz St. Vida k Mariji Snežni, Birs Josip iz Ponovič k Sv. Križu, Princ Edvard iz Ljubljane k D. M. Mariji, Rak-Pleve Zora iz Ljubljane v Mursko Soboto, Prisot Anton iz Borovnice v Mursko Soboto, Prisot-Cuk Marija iz Borovnice v Rakitno, Vunderl Matija s Cvena v Naračje, Ivanuš Valentin iz Frana v Makole, Menard Viljem iz Novega mesta v Podgrad, Požar Vclav iz Sv. Petra v Zameško, Gaberšek Ivana iz Guštanja v Kapljo, Zalar Marija iz Sv. Rolfenka v Predanovce, Brestek Milan iz Ribna v Oševci, Preštor Nikolaj iz Močanj v Gor-

ALBUS DOMAČE MILO

CUVA VAŠE PERILO!

Dobiva se povsod!

Pazite na ime Albus!

nem prometu: baška okolica Sombor in Novi Sad, 78 kg, 125 — 126; srednjebaška 126 — 127; gornjebaška in gornjebanatska 127 — 128; sremska in južnobanatska 124 — 128; baška ladja Tisa in ladja Begej 137 — 140. Oves: baški, sremski in slavonski 87,50 — 90 Rž: baška 106 — 108. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 95 — 97. Koruza: baška in sremska 90 — 92; banatska 88 — 89. Moka: baška, sremska, slavonska in banatska »0g« in »0gg« 205 — 215; »2« 185 — 195; »5« 165 — 175; »6« 145 — 155; »7« 125 — 135; »8« 95 — 100. Otrobi: baški, sremski in banatski 69 — 73. Fižol: baški in sremski bel 162,50 — 165.

BOMBAZ

+ Liverpool, 16. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za okt. 6,50 (prejšnji dan 6,55), za dec. 6,41 (6,46).

+ Newyork, 16. septembra. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za okt. 11,97 (12), za dec. 12 (12,02).

Iz sodne dvorane

Nasilen vlomilec

Ljubljana, 16. septembra.

Danes dopoldne so se pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Fran Kovač, obravnavale same tatinske zadeve. Šest takih zadev je vse dopoldne zapostjevalo mali senat, ki pa je mogel rešiti le tri izmed teh, ker je za druge zmanjkalo tako obtožbenec kakor važnih prič. Eden izmed obtožnikov je povedal, da se tako primanjlovanje zadnje čase rado dogaja, ker obtožencem in pričam niso pravočasno dostavljali pozivi na razpravo. Pošte namreč zaradi redukcij nimajo dovolj delovnih moči, da bi vabila dostavljale.

Prišel pa je le, prav za prav prišel so Ivana Ogrina, še ne 30-letnega delavca iz Zaboršta od Dola pri Ljubljani, ki se je letos v začetku maja postavil v Dolu z napadom na orožniško patruljo, ker ga je hoteli aretirati zaradi suma več vlomov. Ob tej priliki je Ogrin tudi dobil poskodbu, ki je bila vzrok, da so ga morali njegovi tovariši kaznjenci prinesiti v razpravno dvorano na bolniških nosilnicah, ker se mu rane na nogah še niso pozdravile. Oboroženemu s kuhinjskim nožem in gnojnimi vilami mu dolga orožniška patrulja pri zasledovanju ni mogla drugače do živga, kakor da se je poslužila strelnega orožja, ker je Ogrin v silnem razburjenju nad zasledovalci kazal namero, da se nasilno reši zasledovalcev, in je skušal orožnika, ki se mu je najbolj približal, zabosti s kuhinjskim nožem.

Ogrin je mirno ležal na nosilnicah poslušal obtožbo, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Lavrenčak. Glede na to, da sta bila v voma pri Rudolfu Jelnikarju v Gradcu pri Litiji, kjer je storilec odnesel harmoniko in alkoholnih pijač za okrog 1900 Din, in po kratkem razdobju pri Vincencu Verovšku v Kamnici, kjer je tat ukradel razne obleke in zlatnine za nad 2000 Din, izvršena na isti način in ob sličnih okoliščinah, je obstajal sum, da prihaja v poštev le Ogrin sam, ki v domačem kraju ni bil na kaj dobrem glasu in se ga je soseda izogibala kot nasilnaka.

Vendar teh vlomov Ogrin nikakor ni hotel priznati, posest obremenjene harmonike pa je razlagal tako, da jo je kupil od nekega znanca, ki ga preiskava ni mogla izslediti. Le nečesa Ogrin ni mogel utajiti: v začetku maja je v Dolu iz zaklenjenega omara v podstrešni sobi Mariji Klemenčičevi zmanjkalo več kosov zlatnine in starih avstrijskih srebrnikov v skupni vrednosti okrog 1900 Din. Te srebrnike so orožniki zaplenili pri Ogrinu in jih vzeli s seboj na orožniško postajo. To je Ogrina tako razkačilo, da se je odpravil za njimi, češ da gre iskati, kar so mu vzeli, kakor je mimogrede rekel gostilničarju Ivanu Gradu in mu pri tej besedah pokazal kuhinjski nož, ki ga je imel za pasom. Kmalu nato se je z orožniki, ki so ga zasledovali, spopadel in zagrešil še zločinstvo zoper državno oblastvo.

Sodišče ga je obsojilo zaradi nasilnosti proti orožniški patrulji, zaradi vroma pri Klemenčičevi in zaradi prikrivanja ukradenih harmonike na eno leto in dva meseca strogega zaporu in na izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo dveh let, oprostita pa ga je zaradi pomanjkanja dokazov obtožbe vroma pri Jelnikarju in Verovšku. V kazeno mu je vržet tudi 4-mesečni preiskovalni zapor.

Nemški bojevniki

v Južni Srbiji

Beograd, 17. septembra. p. Nemški bojevniki, ki se že več dni mude v Jugoslaviji, so prispeli danes v Bitolj, kjer so jim jugoslovenski bojevniki priredili pristrčen sprejem. Nemški bojevniki so najprej posetili grobove nemških, jugoslovenskih in francoskih vojakov, ki so padli v svetovni vojni ter položili krasne vence. V teku dneva so si ogledali bivša bojišča, zvečer pa jim je bil v Bitolju prirejen banket.

Ekскурzija žel. uradnikov po Balkanu

Beograd, 17. septembra. p. Proti koncu meseca bo odpotovalo 50 železniških uradnikov, članov Združenja železniških uradnikov na poučno potovanje po Bolgariji, Grčiji in Turčiji. Potovanje bo trajalo štiri tedne.

Mimi Balkanska odlikovana

Beograd, 17. septembra. AA. Odlikovana je z redom sv. Save 4. stopnje Mimi Balkanska, članica gledališča Odeon v Sofiji.

Srečke državne razredne loterije

I. razreda 33. kola

DOBITE V

ZADRUŽNI HRANILNICI — Dalmatinova ul. 6.

Zrebanje I. razreda bo 13. in 14. oktobra t. l.

Merrill in Richman pri odletu v Ameriko

Avion »Lady Peace« pred startom v Birkdalu na Angleškem. V krogu na levi: Dick Merrill, na desni: Richman

Iz Halifaxa poročajo, da so se letalo »Lady Peace« ameriških letalcev Merrilla in Richmana pri zasilnem pristanku v Musgraveju, ki je majhna ribiška vas, močno poškodovalo. Propeler se je zdrobil na ko-

se, pokvarili pa so se tudi drugi važni sestavni deli stroja. K sreči sta ostala letalca nepoškodovana. Zasilni pristank se je izvršil zaradi pomanjkanja goriva v hudi toči, viharju in gosti megli.

Novo orožje proti napadom iz zraka

Top, ki uniči vsako letalo v višini 2 do 8 tisoč metrov

Angleška orožarska industrija Vickers-Armstrong je izumila novo orožje proti zračnim napadom. To orožje je sposobno s skoraj smrtno sigurnostjo uničiti vsako letalo, ki leti v višini 2000 do 8000 m. Med drugimi državami je novi izum kupila tudi Švica, ki ga pravkar preizkuša. Gre za poseben top, švica je baje kupila 100 baterij takšnih topov in 1.700.000 granat. Vickersovi novi protiletalski topovi sestojijo prav za prav iz štirih topov, ki so montirani na majhne vlačice na gosenice. Te topove postavijo v kvadratu s 100 m stranične dolžine. V sredini naprave je tako zvana poveljniška priprava. S pomočjo precizijskih instrumentov, posebnih žarnetov, prisluskovalnih priprav in daljinomerov ugotavljajo tu avtomatično višino, smer poleta in brzino letal, ki morajo biti stalno vidna v muhah instrumentov. Beležke instrumentov se sporočijo z elektriko poveljniški pripravi, ki oddaja topničarjem tudi povelja za strel.

Topničarji sami sede na stoli, ki se premikajo s topovskim cevni. Ni jim potrebno, da bi gledali na letala, temveč imajo pred seboj ploščo s kazalcem, ki jim avtomatično kaže, kako naj cevi naravnajo, da

bo strel »sedel«. S premikanjem raznih koles morajo cevi tako naravnati, da se skladata dve signalni črti. Strel sprožijo na znamenje z zvoncec in tempirane granate se dvignejo istočasno v zrak. Eksplozirajo tudi istočasno in pokrijejo površino sto štirjaških metrov s svojimi drobci. Ti drobci morajo, kakor rečeno, skoraj s smrtno gotovostjo zadeti vsako letalo, na katero so bili oddani strel.

Graditelj protiletalskih baterij so izjavili, da je bil takšen izum potreben, ker je bilo že skoraj nemogoče s starim direktnim streljanjem zadeti kakšno letalo. Vojsna letala imajo povprečno brzino 360 kilometrov na uro. Granate ostavljajo topovske cevi s povprečno brzino 800 m na sekundo. Preden dosežejo višino recimo kakšnih 5000, v kateri običajno lete vojna letala, so se ta pomaknila že za kakšnih 800 m naprej in pri tem tako spremenila smer, da jih izstrelek že ne more več doseči.

V Švici, kjer ta čas preizkušajo nove topove, se zadovoljujejo za sedaj samo z naravnalnimi vajami. Prihodnji mesec pa bodo streljali ostro za letalne atrape, ki jih bodo vlekle za seboj na dolgih vrveh prava letala.

Nenevarne operacije bezgavk

Če se večkrat vnamejo, jih je treba vsekako odstraniti

Bezgavke proizvajajo neka bela krvna telesa, ki rabijo za uničevanje bolezenskih klic v telesu, zato so strokovnjaki že čisto dvomili, ali je pravilno, da se ti organi z operacijo odstranjujejo. Po novejših raziskavah pa so bezgavke sposobne opravljati to svojo nalogo le tedaj, če so same popolnoma zdrave in še takrat vsebujejo po Thiesberu do 71 odstotkov nevarnih klic, ki samo na to čakajo, da bi mogle napasti telo.

Syk je dognal s preiskavo 2351 pacientov, da bezgavke niso zanesljiva zaščita pred infekcijami. Zelo težko pa je sploh dognati, ali je kakšna bezgavka bolna. Čelo neznačajna obolenja lahko postanejo nevarna, ovirajo dihanje, povzročajo govorne napake, vnetja v srednjem ušesu, živčne bolezni, naduho, migreno, srčna, jetrna in obširna obolenja, gošavost, spremembe na zobovju, kožne bolezni itd. Po novejšem naziranju je treba bezgavke na vsak način odstraniti, če se večkrat vnamejo ali se pojavljajo pogoste prehladne bolezni.

Odstranitev pri odraslih osebah je bila v prejšnjih časih prilično težka, po uvedbi

električnih operacijskih metod pa ne predstavlja tudi tu nobenega problema več. Pogostoma se je zgodilo, da so jih na ta način odstranili med ordinacijskimi urami celo pacientom, ki so bili stari nad šestdeset let in ki so jih potem presenečeni nad preprostostjo postopka ter njegovo učinkovitostjo.

Pobesnena vrata

V poslopju švedske banke v Stockholmu eni največjih zgradb švedske prestolnice, imajo ogromna vrtilna vrata, ki poženejo na najmanjši sunek elektromotor in se potem zavrtijo za pol obrata. Te dni se je zgodilo, da je stopil obilnejši gospod do teh vrat. Ko so se poglala, pa je odpovedal mehanizem, ki jih o pravem trenutku ustavlja, in so se vrtila z besno hitrostjo dalje. Hitrost je bila tako velika, da možakar med to »vožnjo« ni mogel izstopiti in je moral dirjati z vrati vred v krogu cele štiri minute. Šele, ko so prišli mašinisti in napako popravili, se je mogel neprosto voljni tekač, upehan skoro do smrti, rešiti iz svojega mučnega položaja.

Nemški orel zopet kraljuje...

Pred orlom novega režima v Nemčiji pezdavljajo zastavonoše naskakovskih oddelkov pred Leptoldovo arno v Nürnbergu kancelarja Hitlerja

Redke cvetlice

V Southportu na Angleškem so pred nekaj dnevi odprli veliko cvetlično razstavo, ki postavlja vse dosedanje razstave te vrste v senco. Samo po površini zavzema okrog 80 arov, a samih plemenitih graščic je na njej zastopanih n. pr. nič manj nego 70.000 pavret.

Veliko pozornost zbuja med obiskovalci portret kralja Edvarda, ki je sestavljen iz 5000 imortel na ozadju iz bukovih listov in v okviru iz klinčkov, vrtnic ter orhidej. Iz drugačnih cvetlic je sestavljen spet portret kraljice Mary in podoba jahte »Nahlin«, s katero se je kralj Edvard vozil po našem morju. V oddelku orhidej so razstavili med drugim eno teh cvetk, ki so jo odkrili v Gran Chacu šele med zadnjo vojno med Bolivijo in Paragvajem.

Dva pobegla medveda

Te dni sta prispela v Haal na Tiroškem dva medvedarja z medvedoma. Odpeljala sta živali v hlev nekega hotela ter jih priklenila na vorige. Zverini pa sta se kmalu odtrgali, razbili s šapami vrata in vdrlj na prosto.

Eden izmed medvedov se je napotil po stopnicah v tretje nadstropje hotela, drugi je napadel 10letno deklico, ki jo je srečal ter jo je s svojimi šapami precej obdelal. Deklica je vpila na pomoč in njeni klici so opozorili ljudi, da so otroka rešili sigurne smrti. V tem je prihitel tudi medvedar iz gostilne ter je zverino odvedel nazaj v hlev. Drugi medved pa si je privoščil drugačno zabavo. Razgrajal je po hotelu in razbil več vrat in oken. Iz hotela so ga na posled preganili, toda še se ni dal ujeti in je pobegnil v vrtove in obiskal še več hiš, kjer je povsod kaj razbil in pohodil. Šele po vsestranskem razdejanju so medveda prijel in ga ukrotili.

Kemal Atatürk

zaslužni preporoditelj moderne Turčije sreba na svoji jahti »Ertogrul« poživiljačo črno kavo

V službi državljanske vojne

Španska vlada je dala napraviti za uspešno obrambo svojih postojank oklopne avtomobile, ki so se že pojavili na bojišču pri Talaveri

Zadnje dejanje neke habsburške tragedije

Bivša žena Leopolda Wölflinga je prosjačila na cerkvenih stopnicah in umrla v velikomestni ubožnici

V Varšavi je umrla ga. Leopoldina Adamowiczova, prva žena habsburškega nadvojvode Leopolda, ki se je odrekel vsem naslovom in častem ter prevzel meščansko ime Leopold Wölfling. Tragedija te ženske je bila še večja od tragedije njenega moža, ki je kakor znano, lanskega julija v starosti 67 let umrl v revščini v svojem skromnem berlinskem stanovanju.

Ko se je ločila od tega moža, ki se je pozneje še dvakrat poročil, se je vrnila v svoje rojstno mesto Varšavo z majhnim imetjem. Živela je skromno, pri tem pa je špekulirala na borzi in je izgubila vse,

tako da je postala beračica v pravem pomenu besede. Na varšavskih cerkvenih stopniščih je prosila za milo darove in pripovedovala ljudem o svoji tragediji. Toda nihče ji ni hotel verjeti, da je bila nekoč žena avstrijskega nadvojvode. Sedaj je umrla v starosti 58 let v ubožnici.

Uradni pregled njenih dokumentov je pokazal, da ni lagala in da je bila nekoč res ena izmed najodličnejših dam dunajske družbe, ki so se mnogi potegovali za njeno naklonjenost. Z njeno smrtjo se je zaključila težka usoda, ki je zasledovala Wölflingovo družino.

Podoknica na pokopališču

Čudovit nočni koncert na čast pokojni lepotic

Precej nenavaden primer se je zgodil na pokopališču v Miskolcu na Madžarskem. Neki policist je zasilil ponoči s tamkajšnjega luteranskega pokopališča muzikostopil je tja in je v svoje presenečenje našel med grobovi na glasbeno kapelo, ki sta jo ravnala dva mlada možka. Ta dva sta povedala, da sta hotela prirediti »podoknico« svoji sorodnici, ki je umrla pred sedemdesetimi leti in je bila daleč naokrog znana lepota.

Ko je lepota umrla, je zapustila svojo hišo luteranski cerkveni občini, toda soba,

Voda za pomivanje ni užitna

Šest mornarjev z britskega parnika »Sea Rambler« je obolelo in na skrivnost način zapored umrlo med tem, ko se je parnik mudil na Madeiri. Ker je ladja prispela iz Senegalije, so nastale v zvezi s temi smrtmi najbolj divje govorice. Preiskava pa je sedaj dognala, da mornarji niso umrli za kakšno neznano kužno boleznijo, temveč zaradi tega, ker so pili vodo, ki je bila namenjena za snajenje ladje.

Delo na polju se ne da ustaviti

Na aragonski fronti se poljsko delo navzlic španski državljski vojni nadaljuje — toda s puško na rami...

Za ena in trideset življenj — petnajst mesecev ječe

Nesreče na Dyji sta v glavnem kriva mlinar Veverka in njegov splavar Schuster

Pred brnskim sodiščem se je pravkar zaključil proces proti krivcem katastrofe, ki se je primerila o priliki majniškega šolskega izleta letos 16. maja, ko je med prevozom čez reko Dyjo utonilo 31 otrok. Naval k obravnavi je bil ogromen. Navzoči so bili skoro vsi rodilji nesrečnih žrtve, ki pa so jih zaradi njihovih odškodninskih zahtev napotili na pot civilne pravde.

Razpravo je vodil predsednik višjega deželnega sodišča dr. Malovsky, ki je najprej zaslišal prevoznika Schustera. Obtoženec se je izgovarjal na učitelje in izjavil, da se ni zavedal slabega stanja splava, s katerim je prevažal ljudi čez vodo na drugi breg. Tudi mlinar Veverka, lastnik splava, je odvrčal krivdo od sebe, češ, da je prijavil splav oblasti, ki ga ni nikoli pregledala. Izročili mu niso niti koncesije in se je prevoz čez dečo reko vršil kar tako. Nadučitelj Hornjansky je izpovedal, da se

je peljal že prej nekoč s 60 otroci čez reko, pa se ni nikomur nič zgodilo. Na dan nesreče je nenadoma zaslišal klice: »Pojdite na prejel!« Nastala je gneča in katastrofa je bila v trenutku tu. Izlet ni bil kdo ve kaj organiziran. Tudi učitelj Novotny je povedal, da je bil izlet takorekoč improviziran. Nihče ni mislil na posledice, ki lahko nastanejo. V istem smislu se je zagovarjala tudi učiteljica Zakova. Starši nekaterih otrok, ki so utonili, so izjavili, da so se zanašali na učiteljski zbor. Vodja razprave pa je dejal, da so bili navzoči rodilji prav tako dolžni sodelovati pri varnostnih pripravah za siguren prevoz kakor učitelji.

Po končanem zaslišanju vseh prizadetih činiteljev se je sodišče umaknilo k posvetovanju zaradi razsodbe. Herman Schuster, prevoznik, je bil obsojen na deset mesecev ječe zaradi malomarnosti, lastnik splava mlinar Veverka pa na pet mesecev. Učitelji Hornjansky, Novotny in Zakova so bili oproščeni. Mlinar Veverka je dolžan poravnati škodo, zaradi česar se bodo vse tožbe prizadetih rodiljev strnile proti njemu.

Na poti v Bilbao

Miličniki španske vlade odhajajo po prazniti San Sebastiana proti Bilbao

N A M E S T O A N E K D O T E

Med nekimi izpiti je znan anatom vzel v roke list papirja in ga ob vsakem vprašanju, na katero kandidat ni znal odgovoriti, razpolovil. Ko je list končno postal majhen kakor pisemska znamka, ga je dal z nasmeškom kandidatu in dejal:

»Tako, zdaj mi na ta list napišite, kaj prav za prav znate.«

VSAK DAN ENA

»Ne razumem, kako more stati tako velik klobuk na tako tankem vratu.«

(»Politiken«)

ZANE GREY:

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

Niti en strej ni počil. Vpitje se je razširilo po vsem obrežju — dokaz, da je na stotine Indijancev videlo vitko postavbo, kako je tekla po rahlem pologu proti koči.

Betty se je ravnala po Wetzelovih naukih; tekla je počasi, nikakor ne prenačeno, in sama pri sebi je bila tako pogumna, kakor da ne bi bilo daleč na okoli nobenega rdečekožca.

Polkovnik Zane je videl, kako so se vrata odprla in kako se je pokazala Betty; ko se planila po stopnicah, ji je jadrno odprl in jo prestregel v naročje.

»Betty, za Boga! Kaj pomeni to?«

»Smodnika nam je zmanjkalo. Stresj ga sodček v namizni prt, pa hitro, niti trenutka ne smem zamuditi! In v tem, ko se govori, je slekla vrhne krilo; hotela je, da je ne bi na nevarnem teku v kladaru nič oviralo.

Jonatan Zane je že na prvo Betkino besedo planil v skladišče. Čez trenutek se je vrnil s sodčkom pod pazduho. Z enim samim udarcem mu je izbil dno. Črni curek dragocene snovi je na razgrnjenem namiznem prtju po bliskovito narasel in kup. Nato so

75

pobrali vogel prta in jih zadrnili, in Betty si je vrгла vrečo s smodnikom čez ramo.

»Bog te obvaruj dekle. Izvršila boš, kar si se namenila!« je zaklical polkovnik Zane, ko je odprl vrata. »Vem, da si zmožna. Teci, kakor se nisi tekla v svojem življenju.«

Kakor puščica, ki odleti s strune, je zletela Betty mimo brata na zeleno trato. Njene urne noge so bile pretekle desetine tistih dolgih sto vatlov, ko ji je burja jeznih krivov in klincev povedala, da so Indijanci opazili vrečo s smodnikom in uganili, kako jih je ukanila. Na pečini zraven hiše polkovnika Zane so je le pokati puške, in streljanje se je razširilo v polkrogu do vzhodne strani laza. Svinčene por slanke smrti so žvižgale mimo Betke, pred njo in za njo, dvigale oblačke prahu, škropile drobno kamenje na desno in levo in rezale majhne brazde v ozko stezo. Četrtna razdalja je bila premanjena! Betty se je vzpela na vrh grička in kakor vihra zletela po rahlem pologu nizdol. Samo izvrsten strellec je mogel pogoditi to drobno, drevečo postavico. Tufenje in kričanje je trgalo ušesa, in v ta trušč je kleščilo pokanje pušk. Toda glasneje od vsega se je razlegal Wetzelov mogočni klic. Ta ji je dal peroti. Pol razdalje! Vreča, sklečala bol je izpreletela Betki komolec, a ni se zmenila zanjo. Vse na okoli so se kakor ploha usipale svinčeneke. Brenčale so ji preko glave, ji sikale mimo ušes, se kakor toča usipale po ogradi — a vika rjava postava je še vedno nedotaknjena in neranjena hitela proti vratom. Tri četrtine poti so bile za njo! Nekaj

jo je trznilo za vihrajoče lase, in dolg, črn pramen, ki ga je bila svinčenka odtrgala, je splaval z vetrom Bog ve kam. Betty je videla, kako so se velika vrata odprla; videla je lovčeve visoko postavbo; videla je brata. Samo nekaj metrov še! Naprej! Naprej! Naprej! Bleščeča, rdeča megla ji je zatemetila oči. Samo sekundo še, pa se je spotaknila, začutila, kako so ji zgrabile vnete roke, in slišala, kako so se vrata zaloputnila in kako je zdrknil železni zapah na svoje mesto; nato ni videla in slišala ničesar več.

Z dvakrat dragocenim bremenom v naročju je planil Silas Zane po stopnicah. Glasen »Ura!« ga je pozdravil in zdrnil Alfrida Clarka, ki je bil sklonil glavo na klop ter izgubil zavest časa in kraja. Zakaj so ženske tako iluzije? Čigav je bil ta blede obraz? Seveda. Bil je obraz deklice, ki jo je ljubil. Obraz deklice, ki je bila šla v smrt. In se je zvižala in zvižala v svoji muki.

Nato se je zgodil čudež. Topla, živa rdečica je izpreletela blede obraz. Veke so drgetale in se odpirale; odprle so se, in temne oči so žarko in krasno pogledale Alfrida.

Alfred pa svojim očem ni hotel verjeti. S tem bledim obrazom in temi prečudnimi očmi ga je gledal samo duh njegove drage. Vrnila se je bila, da bi ga preganjala. A tedaj je začul glas:

»Oh, tisto rjavo mesto me peče!«

Alfred je zagledal golo, lepo oblikovano laketo. Okrutna rdeča praska je kazila njeno lepoto. In hkratu je slišal prejšnji ljubki glas, kako se v eni

sapi smeje in joče. Tedaj se je zbudil v novo upanje in življenje. Z enim skokom je planil k strelmici.

»Bog nebeški, kakšna ženska!« se mu je utrvalo skozi zobe, ko je porinil cev svoje puške v odprti no.

In res ni bilo časa za počitek. V spoznanju, da so jih bili ukanili in da je bila zmaga nepovratljivo zamujena, so Indijanci z novo odločnostjo naskočili trdnjavo. Napadali so z vseh strani, s trdovratno besnostjo divjakov, ki jim je predloga uhajala up po vodi. Uničevalen ogenj jih je sprejel. Tresk! je zagrmel top, in oddelek rdečekožcev je pometal lestvice proč in se spustil v beg. Mali »buldog« so se zasukali na tečaju in namerili ustje na drug napadalni oddelek. Tresk! so krogel, členi verige in kosi železa zaorali po sovražnih vrstah. Nikoli niso bili Indijanci zmožni klubovati dobro namerjenemu topovskemu strelu. Umaknili so se. Naselniki, prevzeti od Bettinega junaškega poguma, so se borili kakor še nikoli ne. Vsak strel je zadal rdečekožca v srce. Gnana od smodnika, za katerega je bila hrabra deklica tvegala življenje, in namerjena od oči, trdih in strogih kakor usoda, je sleherni kroga prelila kri indijanskega vojščaka.

Počasi in mrko so se rdečekožci umakali temu streljanju. Korak za korakom so odstopali od trdnjave. Girty se ni več pokazal. Ogenj, šonjski glavvar, je letel mrtev na cesti, skoraj na istem kraju, kjer je bil pred dvema dnevoma izdihnil njegov tovariš, Rdeči lisjak.

Kulturni pregled

Milan Rakić

Danes praznuje šestdesetletno eden najpomembnejših srbskih pesnikov Milan Rakić. Njegov življenjski potopis o lepi karieri: 12. septembra 1876 v Beogradu rojeni sin ugledne rodbine je dovršil pravne študije in stopil v diplomacijo. Bil je več let srbski konzul v Pristini in po svetovni vojni jugoslovanski poslanik v Sofiji in Rimu. Pred nekaj leti je stopil v pokoj.

Rakićev poesijski delo je po obsegu dokaj znatno: plodovitost ni bila nikdar njegova značilnost. Izdal je samo dve tanki pesniški zbirki: »Pesme« (1904) in »Nove pesme« (1912), ki sta izšli v enotni izdaji kot Rakićeve zbrane poezije l. 1924 pri »Novi Evropici« v Zagrebu.

O Rakićevi liriki je izšlo že več študij in razprav, ki se zlasti bavijo z njenimi formalnimi odlikami. Za njo je bil posebno navdušen pokojni Jovan Skerlić, ki jo na nekom mestu označuje takole: »Ima široko in bogato oratorsko frazo, zaokroženo, kakor v marmor vklesano dikičjo, močni in slavni ritmi, kristalno jasni, trdni in učinkoviti slog, bogati, zvočni, metalni verz.« Skeptičnejše, čeprav še vedno prav pohvalno, me se izraža o nji Branko Lazarević, medtem ko Milan Čurčin vidi v njegovi metrični formi najpomembnejše, kar sploh obdoli v srbski liriki. Najnovejša kritika se redkeje zaustavlja pri Rakićevi ponosni, ekoran aristokratski poeziji, ki je ne le s svojo hladno formo, marveč tudi s svojim poetičnim zadržanjem dokaj odtujena sodobnosti.

Rakićeva poezija je v srbski liriki docela svojski pojav. Med njo in poezijo Jovana Dučića (Rakićevoga naslednika na poslanskiem mestu v Rimu) obstoji velika razlika. Dovolj je, če primerjamo Dučićeve dubrovniške motive z Rakićevimi južnosrbskimi motivi: pri Dučiću je polno igrivih barv kakor na impresionistični sliki, čustvenih spodnjih tonov, erotičnih iluzij, mozartov-

sko živahne muzike. Rakićeve pesmi so hladne in lepe kakor marmornati kipi v starih katedralah, po svoji formi nas spominjajo arhitektonskih stvaritev, po glasovnem učinku svojih finih verzov so najbližje klasični glasbi: stroga arhitektonika prav kakor pri Bachu. Medtem ko je Dučić v francoski poeziji, kjer imata oba pesnika svoje nezatajljive vzore, bližja poezija Baudelaire in poznejši simbolizem, je Rakić morda najosrednejši parnasistom z njihovo vzdržnostjo, premočnostjo in formalno strogošjo. Dučić elika odenke, Rakić oblikuje trdne forme in like. Mimo tega je Dučićev življenjski nazor najbližji optimizmu, erotično barvit in skoraj že epikurejski, Rakićev pa se je izoblikoval prav kakor Kranjčević pod vplivi Schopenhauerjeve filozofije: njegova erotika je bolj trubadurska kakor moderna; iz njegovih pesmi se oglašajo socialna in človekoljubna nota in nekaka religiozna odpoved. Z formalne Rakićeve poezije kaže, da pri njenem postanku ni bilo čustvenih ekstaz; nje vizije so hladne in vzdržne, njeno ozadje je intelektualno. Rakić kaže zlasti v svojih »nacionalnih« motivih, ki so pred svetovno vojno tolikanji, v nemali množici generacij in obujali »skosovski idealizem«, neko noblesno junaštvo in bojevitost izizzvalost. Zlasti v teh motivih (spominimo samo krasne pesmi o plašču knežine Jelenije!) je Rakić izrazil srbski, t. j. žumadijski pesnik, ki v parnasistično dovršeni formi in s svojsko frazeologijo izraža obče razpoloženje srbstva pred balkansko vojno in na pragu velike vojne.

Ceprav Milan Rakić ni ustvaril obsežnega pesniškega dela (saj se že dolgo leta ne bavi več z literaturo), je vendar kljub eni sami pesniški knjigi eden tistih, ki zahtevajo s kvaliteto svoje lirčne umetnosti, da se pri njih dalje časa zavzame vsak, kdor se razgleduje ne le po srbski, marveč sploh po jugoslovanski literaturi.

Slovenske knjige pravič v praški knjižarni

Praga, septembra.

Velike izložbe knjigarn na glavnih prometnih žilah Prage, n. pr. na Narodni trdi in Václavskem náměstiu upravičeno zbujajo pozornost tujcev, ki posejajo Prago. Ti se ne morejo načuditi smislu in okusu, ki so ga pokazali praški knjižarnarji v izbiri in razstavi knjig. Žal da si vidi v praških izložbah doslej le francoske, nemške, angleške, italijanske in celo španske knjige. Šele v zadnjem času posvečajo nekatere knjižarne pažnjo posebno sodobni ruski literaturi in tudi knjigam ostalih slovanskih narodov. Tako n. pr. lahko dobiš danes v Pragi katerokoli novo pomembnejšo rusko knjigo, izšlo v SSSR, če je pa nimajo, jo priskrbe v teku 10—14 dni. Prav tako je z ostalimi slovanskimi knjigami. V Melantrichovi izložbi na Václavskem náměstiu vidiš vse bolj pogosto med knjigami raznih evropskih narodov tudi nekatere nove knjige slovenskih in srbohrvatskih založništva in nekatere naše revije.

Nekako čuden dojem imaš ob teh, tako rekoč prvih korakih slovenske knjige v svet. Ko sem v izložbi opazil naše knjige, sem dolgo stal in čakal, kaj počne ta ali oni iz množice, ki je prebirala naslove v izložbenem oknu. Napenjal sem ušesa, da bi slišal od koga: glej, to so pa slovenske knjige, to da zastonj. Smatrali so jih za hrvatske, za poljske, za slovaške, ugrabili so... Pohvalili so opremo, tisk in če kaj, toda kaj pomena ta hvala, ko pa ne vedo, kdo izdaja takšne knjige, ki lahko konkurirajo s knjigami velikih, kulturnih narodov. Zelo, zelo se bomo morali potruditi, če bomo hoteli, da svet vsaj nekoli izve o nas.

Melantrich je v Pragi edina velika knjižarna, ki vrši sistematično propagando slovenskih knjig. Je to v prvi vrsti zasloga aglinega prijatelja Slovencev, upravnika slovenskega oddelka knjižarne g. Obolenskoga. Ob priliki jugoslovanskega državnega praznika 6. t. m. je priredil Melantrich v svoji veliki prostorni izložbi razstavo jugoslovanskih knjig. Poleg najlepših sodobnih srbohrvatskih izdaj, so bile na razstavi zelo številno zastopane tudi slovenske knjige in sicer z ozirom na vsebino in opremo res samo izbrana dela. Na častnem mestu smo opazili izdaje Tiskovne zadruge naših klasikov (Tavčarja, Jurčiča, Jenka, Podlimbarskega), dalje Prešernove pesmi, Levstika, Zupančiča, Preglaja (Izbrano delo) Juša Kozaka, Seliskarja, (Nasledil brod), Slovensko sodobno liriko, Kidričeve Zgodovino slovenskega slovstva, Ramovševo karto slovenskih narečij, Kosovo Zgodovino Slovencev, Melikovo Slovenijo, Gabrščekovo Gorisrke Slovence, Jakopičev zbornik, Stetelova Monumenta artis slovenice, nekaj knjig iz mladinskega slovstva, Ljubljanski Zvon, Dom in svet, Voditvi po Jugoslaviji itd. Sredi razstavljenih knjig je bil nameščen portret kralja Petra II, nad njim pa so bile

razstavljene slike naših treh velikih pisateljev: Prešerna, Zupančiča in Tavčarja.

Razstava je bila deležna nepričakovano velike pozornosti. Trajala je od 3. do 8. septembra in ves ta čas je bil naval občinstva pred izložbo tako velik, da si moral dolgo čakati predno si se preerinil v bližino. V knjižarni mi je g. Obolenski izjavil, da so neprestano hodili k njemu razni kulturni delavci, profesorji in učitelji in izražali svoje veliko zadovoljstvo nad tem podjetjem, ki jim je omogočilo, da se seznanijo vsaj z glavnimi deli sodobnih jugoslovanskih književnosti. Razstavljen so bile tudi razglednice z našim kraljem, ki jih je imel Melantrich večje število v zalogi, toda bile so tekom prvih dveh ur razstave naravnost na jagmo razprodane. Tudi naše knjige se razmeroma dobro prodajajo in Melantrich je sedaj izdal svoj prvi katalog jugoslovanskih knjig. Sledili mu bodo bržkone tudi nadaljnji, ker slovanski oddelk Melantrichove knjižarne tudi v trgovskem oziru kaže lepe uspehe. Moderna organizacija in mladi ljudje so uresničili zahteve, ki so se do nedavna marsikomu zdele odmevi preteklih dob, ko se je toliko sanjalo o slovanski vzajemnosti.

Zapiski

»Spoznavamo jedro jugoslovenstva«. Praški štirinajstodnevnik »Čin« je objavil pod tem naslovom v številki z dne 10. t. m. članek Artuša Černika. Pisec se zaustavlja ob pojavu serije desetih prevodov, ki so otvorili »Jihoslovansko knjižovno« v izdaji Českoslov. Jugoslav. lige in založbe L. Mazáč v Pragi. Černák piše med drugim: »Za osemnajst poprevratnih let vzajemnosti obeh držav, ki jih združijo glas krvi, jezikovno sorodstvo, politično zavezništvo in teoretično prizadevanje za združenje gospodarskih interesov ni baš mnogo deset, po točnem, smotrnem programu izdanih knjig če pa uvažujemo, da knjige ne nastajajo tako naglo kakor gesla in da izdajanje knjig, ki niso ravno glas najnovejše mode, pomeni žrtve izdajateljev, a čisto tudi pisateljev in prevajalcev, tedaj gre za uvaževanja vredno in lepo dejanje«. V nadaljnjem kritizira pisec dosedanje vzajemnostno delo in ugotavlja, da je nezadostno. Češki tisk je nasproti Jugoslaviji še vedno velik dolžnik. Dalje pravi: »Zelo mnogo so si obetali od dejstva, da deset tisoč naših ljudi obiskuje Jugoslavijo in jo neposredno spoznavajo. V tem pogledu pa so imeli prav največji skeptiki. Pokazalo se je, da ne samo jezikovno neznanje, marveč tudi vzgoja k zaslepljenosti in nedostojanje dobre volje za spoznavanje ne rode nič kaj pridne sadov. Pripadniki najrazličnejših slojev so degradirali slovanski jug na področje najvsačnejšega čutnega uživanja in

na zaedvo mode. V tem položaju se zdi, da je dobra knjiga najučinkovitejša propaganda«. Nato pisec podrobneje prikazuje posamezne prevode iz te serije, ki smo o nji v »Jutru« že ponovno pisali. Izmed slovenskih avtorjev se zdi omenjenemu socialističnemu pisarju najzanimivejši Vlad. Levstika roman »Dejanje«, medtem ko v Seliskarjevem »Nasledil brodu« zaznava »dobrega pripovednika, ki pa mu manjkata zadostno poznavanje življenja ter stilistična polnost in gotovost«. Kozakov »Beli mecen« se zdi sodelavcu »Čina« bolj konvencionalni roman. Ob koncu svojega članka ugotavlja Černák, da jugoslovanski javnosti nedostaja prevodov iz češke in slovaške literature, ki bi jo stvarno seznanjali z dušo in borbami češkoslovaškega človeka. Po njegovi sodbi je jugoslovanska prevodna literatura sploh zelo siromašna ter nima niti tipičnih del Rusov, Francozov, Američanov in Angležev.

Češka filharmonija v Pragi je pravkar objavila program svojih abonentskih koncertov. Za letošnji program je značilno, da obsega 20 čeških skladb, med tem ko celotno

slovansko glasbo zastopa samo Slovenec Slavko Osterc. Izmed tujih skladateljev imajo večino Nemci. Stiri koncerte bo dirigiral Václav Talich, v ostalih pa nameravajo nastopiti nekateri mlajši domači dirigenti. Izmed tujcev dirigira tri koncerte Nemeč E. Kieiber, s čimer hočejo približati koncerte Češke filharmonije praški nemški manjšini.

Mednarodni kongres zgodovinarjev umetnosti se je sestel minule dni v Svici. Udeležilo se ga je okrog 700 oseb. Kongres se ni vezal na določeno mesto, marveč je bil prirejen v obliki študijskega potovanja po znamenitih švicarskih mestih. Kongresno potovanje umetnostnih zgodovinarjev je imelo namen, spoznati umetnostne zaklade Švice ki so veliki in dragoceni, a manj znani kakor na pr. belgijska in holandska upodobljena umetnost. Ob tej priliki je bil v Baslu odprt nov umetnostni muzej, krasna, dvonadstropna palača, ki jo je zgradilo mesto, kar je za Basel z njegovimi 150.000 prebivalci nedvomno lep dokaz razumevanja umetnosti. Švicarskega kongresa se udeležujejo tudi mnogi slovanski umetnostni zgodovinarji; posebno močno so zastopani Čehoslovaki.

S P O R T

Kako je zmagalo Primorje v Sofiji

Prisrčne manifestacije bolgarsko-jugoslovanske vzajemnosti — Pregled tehničnih rezultatov

Kakor smo že poročali, so lahkoatletični ljubljanski Primorjci pred kratkim vrtili obisk bolgarskemu lahkoatletičnemu prvaku, oficirskemu SK AC 23 v Sofiji in nastopili proti njegovim najboljšim atletom preteklo soboto in nedeljo.

Sprejemni in manifestacije

V Bolgariji so našim sportnikom priredili že na obmejni postaji Dragoman lep sprejem, ki se je še stopnjeval na postaji v Sofiji, kjer je ljubljanske sportnike pričakovalo mnogo sportnikov in predstavnikov sofijskega javnega življenja. Naše atlete so tu pozdravili zastopniki pokrovitelja tekmovalne, prosvetnega ministra Mišajkova, dalje zastopniki kluba »Junaka«, bolgarskega lahkoatletičkega saveza itd. Za bratske pozdrave sta se zahvalila svetnik našega ministarstva za telesno vzgojo dr. Stefanović in klubov predsednik g. Branko Goslar.

Prvi dan so zastopniki kluba posetili ministrstvo prosvete, kjer jih je sprejel zastopnik ministra prosvete g. Vasiljev. Sestanku je prisostvoval tudi dr. Stefanović in ob tej priliki je bilo izmenjanih več lepih misli o poglobitvi medsebojnih sportnih stikov. Ekipa Primorja je nato v spremstvu bolgarskih sportnikov in zastopnikov raznih oblasti položila krasen venec na grobu Neznanege vojaka. Ob tej priliki sta govorila zastopnik bolgarskega ministra vojske major Matanov in klubov predsednik g. Goslar. Svečanosti je prisostvoval tudi naš vojni ataše in star ljubljanski znaec polkovnik Sokolović.

Oficijelno so pozdravili našo ekipo na stadionu »Junaka« v nedeljo pred pričetkom tekmovalja, kjer je bilo izrečenih zopet več navdušenih govorov v znamenju bratskih sportnih stikov. Naši so prejeli v dar krasno mramornato plaketo s klubovimi znaki, gostiteljem pa so izročili krasen srebrni pokal. Po končanem tekmovalju se je v nedeljo zvečer vršil banket, kjer je bilo zopet izrečenih mnogo lepih besed o jugoslovansko-bolgarski vzajemnosti.

Tekmovanje je močno oviralo zelo hladno vreme, ki ga je poslabšal še dež prvega dneva. Razen tega tudi organizacija in sportne naprave niso bile najboljše. Poudariti je treba, da so bili atleti Primorja domačim kos v vseh disciplinah tekov, v skokih in metih izenačeni ter le za skoke ob palci in skoke v daljino slabši. Naši so bili v celoti zelo izenačeni in jim niti ni bilo treba razviti vseh sposobnosti, posebno ker so imeli Bolgari vso moč le pri nekatereh posameznikih. Med njimi je treba posebej omeniti najboljšega atleta Dojčeva, večkratnega balkanskega prvaka v deseto-boju, brez katerega bi bolgarska lahka atletika ne imela vidnega mesta na Balkanu.

Prvi dan tekmovalja

Sobotni nastop se je začel s polurno zamudo, kar je bilo krivo, da se je prireditev zavlekla pozno v mrak. Škodovalo je tu tudi hladno vreme, deloma pa je zavlačevala začetek posameznih disciplin nesposobnost in neobjektivnost sodniškega zbora.

Podrobni rezultati tega dneva so bili naslednji:

Tek 100 m: 1. Kovačič (Prim.) 11,2; 2. Belij (ofic.) 11,2; 3. Dojčev (ofic.) 11,3; 4. Pleteršek (Prim.) za prsa. Po več neuspelih starih je start spustil oba Bolgara predčasno, zaradi česar je samo Kovačič v odličnem finishu v zadnjih metrih prehitel oba Bolgara. Čas je zelo dober, če se upošteva močan veter in prsa in zelo mehko tekališče. Točke 6:5 za Primorje.

Met krogel: 1. Vučević (Prim. kot gost) 13,21 m; 2. Dojčev (ofic.) 13,07 m, novi bolgarski rekord (prej isti 12,83 m); 3. Marek Evgen (Prim.) 11,95 m; 4. Dimitrov (ofic.) 11,54 m. Kot tretji Primorjasev je Perpar sunil kroglo 11,65 m. Rezultat zmagovalca je njegov letošnji najslabši, ki ga je pripisati hladnemu vremenu. Točke: 13:9 za P.

Tek 800 m: 1. Goršek (Prim.) 2:01,2; 2. Čurda (Prim.) 2:05; 3. Gaučev Gregor (ofic.) 2:08; 4. Ves. Bonev (ofic.). Lahka zmaga obeh Primorjasev, ki se nista posebej naprezala. Točka: 21:12 za P.

Skok v daljino: 1. Belij (ofic.) 6,47 m; 2. Dojčev (ofic.) 6,27 m; 3. Požar (Prim.) 6,18 m; 4. Putinja (Prim.) 6,12 m. Rezultati vseh so močno trpeli zaradi zelo mehke skalnice. Točke: 24:20 za P.

Tek 5000 m: 1. Krevs (Prim.) 16:42; 2. Srakar Ivan (Prim.) 16:57 ena petina; 3. Jordan Načev (ofic.) 17:33; 4. Kantardžiev (ofic.) 19:20, diskvalificiran zaradi preko-raceja proge. Krevs je stilski tekkel zelo lepo in je nastop izbral za dober trening. Tudi Srakar I. ni forsiral tempa. Točke: 32:22 za P.

Tek 400 m: 1. Gabršek (Prim.) 53,2; 2. Skušek (Prim.) — 1 m; 3. Stefanov (ofic.) 55,4. Cankov (ofic.) Oba Primorjasa sta pretekla samo prvih 200 m v hitrem tempu, da sta dohitela oba Bolgara. Ostali del proge do cilja sta pasirala v ležernem tempu. Točke: 40:25 za P.

Troskok: 1. Dojčev (Ofic.) 12,78 m; 2. Požar (Prim.) 11,93; 3. Perpar (Prim.) 11,91; 4. Georgijev (Ofic.) 11,72 m. Slabi rezultati vseh zaradi premehke skalnice. Točke: 45:31 za P.

Svedska stajeta (400 × 300 × 200 × 100 m): 1. Ask Primorje (Pleteršek, Gabršek, Ster, Šusteršič) 2:07,5; 2. oficirski S.K.A.C. 23 2:11,6. Neeksplozivno moštvo Primorja je doseglo lahko zmago, ker je že Pleteršek prinesel velik naskok.

Prvi dan tekmovalja, se je končal s 50:34 za Primorje.

Drugi dan tekmovalja

Drugi dan tekmovalja je zelo trpel zaradi hladnega vremena, ledenega vetra in zelo mehkih tekmovalnih naprav. Doseženi rezultati:

Tek 110 m zapreke: 1. Dojčev (Ofic.) 16,5. Vsi ostali tekmovalci, med njimi tudi Pleteršek (Prim.), ki je prispel na cilj z razliko prs za Dojčevom, so bili diskvalificirani zaradi rušenja prevelikega števila zaprek. Točke: 50:39 za P.

Skok v višino: 1. in 2. mesto Martini (Prim.) in Panajotov (Ofic.), 3. Marek in Vučević (oba Prim.) 1,75 m; 4. Markov (Ofic.) 1,70 m. Vsi skakalci so bili zelo razpoloženi. Točke: 56:44 za P.

Met diska: 1. Vučević (Prim. kot gost) 43,39; 2. Dojčev (Ofic.) 42,87; 3. Dimitrov (Ofic.) 38,55; 4. Kajež (Prim.) 37,42. Zelo dobri rezultati, doseženi proti močnemu vetru. Imponiral je veliki talent jugoslovanske lahke atletike Vučević, ki je napravil vse mete z mesta in vse preko 40 m mejce. Točke: 62:49 za P.

Stafeta 4 × 200 m: 1. Ask Primorje (Slapar, Kovačič, Šusteršič, Pleteršek) 46 sek.; 2. oficirski S.K.A.C. 23 (Dojčev, Stefanov, Markov, Belij) 46,2 sek. Primorje je zmagovalo z naskokom 6 — 8 m, čeprav se ni posebej potrudilo. Točke: 67:52 za P.

Tek 1500 m: 1. Krevs (Prim.) 4:18,2; 2. Čurda (Prim.) 4:19; 3. Bonev (Ofic.) 4:21,7 (novi bolgarski rekord); 4. Načev. Oba Primorjasa v treningu tempu. Točke: 75:55 za P.

Met kopja: 1. Georgijev (Ofic.) 51,71; 2. Slapar (Prim.) 50,39; 3. Dojčev (Ofic.) 47:17; 4. Martini (Prim.) 41:19. Močan nasprotni veter je oviral metanje. Točke: 79:62 za P.

Skok ob palici: 1. Dojčev (Ofic.) 3,55; 2. Belij (Ofic.) 3,18; 3. Gašperšič (Prim.) 3,10; 4. Putinja (Prim.) 3,00. Tema je že ovirala tekmovalje, pri katerem sta bila oba Primorjasa zelo slaba. Točke: 82:70 za P.

Tek 200 m: 1. Pleteršek (Prim.) 23,4; 2. Stefanov (Ofic.) 23,6; 3. Belij (Ofic.) 24,0; 4. Ster (Prim.) 24,1. Pleteršek je brez konkurence dosegel na mehkem terenu zadovoljiv rezultat. Točke: 88:75 za P.

Balkanska stajeta (800 × 400 × 200 × 100 m): 1. Ask Primorje (Goršek, Gabršek, Skušek, Weibl) 3:29,6; 2. Oficirski S.K.A.C. 23 (Gaučev, Belij, Markov, Bičkidžijev) 3:55,7. Moštvo Primorja sicer nekompletno — brez Pleterška in Kovačiča, je brez konkurence, v temi in na mehkem terenu, doseglo odlični rezultat, ki zaostaja le 4 sekunde za državnim rekordom. Končno stanje točk: 93:78 za Primorje.

Službeno iz S. O. pri L. N. P. Delegirajo se k tekman 20. in 22. t. m. Reka, Olimp Držaj (spozoraj), stranska Kos Hinko in Kos Evgen, Korotan — Ameter Sketelj (spozoraj), Hermes — Slovan Jordan (rez. Vidič), stranska Benedetič in Zalelet, Atletiki — Celje Bizjak, Rapid — Zelenčar Macorati (spozoraj). ČSK — Maribor Lukežič, Svoboda — Mers Beteto, Grafika — Mladika Vidic, Jadran — Korotan Joksič, Moste — Slavija Stiglič, Zalog — Domžale Erlih, Disk — Mengeš Dolinar, Kamnik — Brod Mandič, Jugoslavija — Laško Reinpreht, Sava — Krški Seitel, Gorenjec — Svoboda Mrdjen, Sora — Bratstvo Kušar, Radovljica — Savica Pekar, Litija — Slovan Spiez, Ljubljana — Hašk Držaj. Stranske sodnike v Celju Maribora in Čakovcu delegira pristojni poverjenik. Dovolj se dopust Nemec Ludvigu do 15. X., Vrhovniku Mirku do 5. X., Wagnerju Janku do 15. XI. — V smislu par. 28. t. 10 in par. 33 se imenujejo za poverjenike S. O. v Mariboru s. s. g. Schneller, v Celju s. s. g. Ochs, v Trbovljah p. s. s. g. Božič. — Poziva se poverjenik v Celju, da v roku 8 dni predloži S. O. obračun dohodkov in izdatkov za preteklo sezono. — Poverjenik se porziva, da najkasneje do četrtka opoldne javijo seznam delegiranih sodnikov za naslednjo nedeljo. Za nazaj je poslati seznam od 1. sept. — Kandidati za stranske sodnike se pozivajo za petek zvečer (dne 18. t. m.) ob 19,30 v podsevanje pisarno. — Ponovno se opozarjajo vsi sodniki, da morajo v primeru zadržanosti najkasneje do četrtka opoldne sporočiti ali pa vpisati v knjigo svoje opravilno. Vsak že delegirani sodnik si mora sam poiskati namestnika. — Naprosata se s. s. Nemec Ludvig in Arhar, da v roku 3 dni sporočita S. O. podatke rojstva, stanovanja in poklica. — GG. Pleveč, Potrat, Bogdan in Fridl se naprošajo, da se javijo v soboto dne 19. t. m. ob 17. uri s. s. Skerlj radi zaslijanja. — Plenarni sestanek ljubljanskih sodnikov bo 18. t. m. ob 19,30 pri Slamiču.

Reka : Olimp (Celje)

V nedeljo bo na igrišču Reke ob Tržaški cesti prva jesenska prvenstvena tekma v podsevanje ligi

Radijska patrulja — Roman v slikah.

84.

Copyright »Panthéon« & »Jutro«.

Sam je obvestil policijskega ravnatelja, da je našel skrivališče vojvode in Ambroža. Prosil ga je pomoči in odbrzel s Patom proti skrivališču obeh banditov.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo or, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Kam po kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Kurešček
vsi avtomobili v nedeljo dne 30/IX. 36. Informacije in prijave telefon 30-70. 22434-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brusarja
sprejme kamnosek Konvar Franjo, Ljubljana. 22438-1

Natakarico

za vodstvo bufeta, sprejem. Potrebna kavelja. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zmožna«. 22435-1

Brivski pomočnik

dobi za 10 dni takoj dobro službo. Oudlerji imajo prednost. Slov. Javornik. 22420-1

Službe išče

Vaska beseda 50 par. davek 3 Din za dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospa

32 let stare, išče namestitev kot blaginjska ali pisarska moč. Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »16 letna praksa«. 22426-2

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenko

primoeno šolsko izobrazbo sprejme trgovina s papirjem M. Titar, Selenburgova ulica, Ljubljana. 22437-44

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvladovanja poučuje profesor Dr. Svoboda Tavčarjeva 1. 22390-4

Izgubljeno

Zgubljena
motorska veriga pri kav. Tabor. Proti nagradi naj se vrne v trafiki pri Taboru. 22440-23

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

Zgubljena

vsako količino jedi. Pomoč na Bondy, Marton i drug. d. d., Zagreb, Martičeva 8. 22440-7

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalnico mizo

dobro ohranjeno, kupim. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Pisalna miza«. 22351-7

Kupim

vsako količino jedi. Pomoč na Bondy, Marton i drug. d. d., Zagreb, Martičeva 8. 22440-7

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo

separirano, v bližini centra, išče moč društveno pisarno. Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Kluba«. 22433-23a

Prodajam

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dalmatinske smokve

za jelo, okusne, letošnje udi po Din 5 kg Sever & Komp. Ljubljana. 21806-6

Holandske cvetne gomolje

hlajstni, tulipanov, narcis, krokusov itd. nudi Sever & Komp. Ljubljana. Za navedite cenik! 21804-6

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Borovino, jelovino

pravi suho, lepo, zdravo, zamenjam za 1½ tonski avto »Chevrolet«, eventual. isto kupim. Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Avto«. 22422-10

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroji in kolesa

najboljše nemških tovarn, najbolj poceni naprodajo samo v NOVI TRGOVINI na Tyrševi 36. 22316-29

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lovskega psa

fermača, popolnoma dresiranega, kupim. Pismene ponudbe s ceno na lekarna Babovec, Ljubljana. 22436-27

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalnico mizo

dobro ohranjeno, kupim. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Pisalna miza«. 22351-7

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalnico mizo

dobro ohranjeno, kupim. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Pisalna miza«. 22351-7

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalnico mizo

dobro ohranjeno, kupim. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Pisalna miza«. 22351-7

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalnico mizo

dobro ohranjeno, kupim. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Pisalna miza«. 22351-7

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalnico mizo

dobro ohranjeno, kupim. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Pisalna miza«. 22351-7

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalnico mizo

dobro ohranjeno, kupim. — Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Pisalna miza«. 22351-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge

vrstnostne papirje kupuje in prodaja najbolje **Al. Planinšek** ag. bančni kredit, postov. Ljubljana, Boethova ul. št. 14/L. 214-16

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo hišo z večjo delavnico

in velikim vrtom v Domžalah — kakor tudi lepo **HISO Z DELAVNICO** in velikim vrtom na Javorniku ob državni cesti — ugodno prodamo. Vzemajo se tudi hranilne knjižice. Vprašati pri Drštvo postnikov, Ljubljana, Saveljeva 6. 21901-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stirizob. stanovanje

s vsemi pritlikalnimi oddami v palači Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22 s 1. oktobrom za ceno Din 1.238. Informacije se dobe v knjigovodstvu zbornice. 22369-21

2-sobno stanovanje

oddam. Poizve se Kolo-dvorska 18. pri hišniku. 22450-21

Dvosob. stanovanje

zelo lepo, poceni oddam manjši družini s oktobrom ali novembrom blizu travaja. Udenet, Predvojeva ul. 12/II, Železnik. 22329-21

Dvosob. stanovanje

oddam za oktober, Breznova ulica 12. Vprašati pri Benkovič. Vel. Stradon 5. 22337-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

dveh sob s pritlikalnimi, v Ljubljani, v suhi hiši, za zmerno najemnino, išče za 1. november solitna, mirna stranka dveh oseb. Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik — čisto stanovanje«. 22440-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

lepo, prijazno, s prostim vhomom in vso opremo, oddam poceni boljšim gospodinom, Kopalnica, Sibenik, Strossmayerjeva 4/I, desno, vogal Poljanske ceste. 22431-23

Opremljeno sobo

zračno in svetlo, s poseb. vhomom, oddam gospodini. Smartinska cesta 10. 22420-23

Opremljeno sobo

solitno, oddam takoj ali 1. oktobra v Ilirski ulici 20/I. 22422-23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo

separirano, v bližini centra, išče moč društveno pisarno. Pomoč na ogl. odd. Jutra pod »Kluba«. 22433-23a

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V oglasnem oddelku »Jutra« naj dvignejo:

Agilen, Agilnemu je bodočnost. Brivec, Cisto. Cena 20.000 Din. Denar. Dva oseb. Dobre moči 382. Dobrodoča, Dobra provizija. Delo. Din 450. Gospodična, Gramofon, Gostilna, Hija, Hvalehen, Izven Ljubljane, Imam lepo stanovanje. Kako hvalen, Kuharica, Katera oseba, Konservatorist, Korespondentinja, Ljubljana 5, Lepo novo življenje, Lepo, Lokomobila, Mirno, Mala družina, Moda, Novo lepo življenje, Nasvadenje, Natakario, 1. oktober 1936, 3 odrasli, Prometna 30.000 Din, Priključena, Pook, Pošten, Posteno družinstvo, Pisalna miza, Primskovo 90, Pri bolji družini, Reden stalen najemnik, Resno, Rentabilno, Skrbna gospodinja, Sveten zakon, Stalno Ljubljana, Series 106-22, Srečen dan, Snažna, Skromnost, Samo resno, Sigurni dobitki 100.000, Točen stalen plačnik, Tudi izmenstvo, Točna, Takojšnje plačilo, Trgovska moč, Takoj rabim, Ugodno prodam, Upanje 15, Ugodna prilika 28, Ugodno 100, Idboden dom, Vestnost 2000, Verjani poston 50.000, Vsegojtelica, Viskok pritičje, Zdrava in delavna, Zapeljana ljubezen, Za govinno 500.000, Zelo soliden, 109. 1936. 14936. 88.

Razno

ZA JESEN SMO zopet CENEJŠI. — Trenškovti Din 375.—, Hubertus Din 250.—, Pumparce izpod Din 100.—. V ogromni izbiri modne hlače. **A. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.**

KLIŠEE

ENC IN VEČBARVNE **Jugografika** SV. PETRA NASIP ST. 23

OLL

MANJ SKRBI — VEČ VESELJA

ZA JESEN - ANGLEŠKO, ČEŠKO SUKNO!

320 m **Skaberné Ljubljana**

Stavbni material

izolacije vseh vrst, heraklit, keramika, šamot, mavec, cevi, beli cement se kupi najceneje pri **„MATERIAL“** LJUBLJANA, Tyrševa 36, tel. 27-16

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Naše gledališče

Petek, 18. septembra: zaprto. Sobota, 19. septembra: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec, Izven.

Sokol

Prosnetno delo kamniškega okrožja. Kamniško okrožje, ki je eno najbolj marljivih v ljubljanski župi, je imelo preteklo nedeljo v Domžalah prosvetno konferenco, katere se je kot delegat ZPO udeležil predsednik br. Janez Pohar. Na konferenci je podal predsednik okrožja br. Jože Sršen zanimivo poročilo, iz katerega posnemamo, da je v prvem polletju 1936 bilo 11 predavanj pred 722 poslušalci, 18 nagovorov pred vrstami pred 781 poslušalci, 1 debatni večer, 10 gledaliških predstav, 56 kinopredstav, 1 koncert, 9 svečanih proslav, 2 akademiji, 9 zabav, 13 izletov za članstvo, 7 izletov za naraščajoči in 4 izletov za deca. Knjižnice imajo 4 edinic, ki imajo skupno 1.583 knjig, katere so bile izdane 1.583 čitateljem v 1.086 izvodih. Okrožje je imelo prosvetno konferenco, dva delovna sestanka in je priredilo enodnevni prosvetni tečaj in okrožni prosvetni dan, ki je v vsakem pogledu uspel. Po poročilu okrožnega prosvetarja se je razvila obširna debata glede dela v bodoči jeseni in zimski sezoni. V debato je poseglo več bratov, med njimi tudi župni prosvetar br. Janez Pohar. Stori se, da bi bili važni sklepi, ki bodo pisмено sporočeni vsem okrožnim edincem.

Iz življenja na deželi

KAMNIK. Po daljšem odmoru smo imeli preteklo soboto in nedeljo v gosteh sokijski gledališki oder z Viča, ki je vpriporil v režiji Staneta Severja, Kreftove »Celjske grofe«, ki so tudi v našem mestu vzbudili veliko pozornost, kar je posebno pokazala velika udeležba pri sobotni in deloma tudi